

ELŐFIZETÉS
HELYKÉN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
HÍRDETÉSEK:
 4-hasasban petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és eszaki egyesült
 vasúti pályájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, augusztus 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Vésérlek: Nemzeti létünk föltételei.
 Egyrészt-másrészt. Irtá: Lux Terka.
Khuen-Héderváry bukása.
 Szápáry gróf vesztegetésel.
A király kegyelme.
Bánffy a helyzetről.
 Az első füst a konklave fölött.
Héderváry gyamuban.
Még egy aradi szélhámos.
Nem lesz szerzés.
Az aradi lakatosok bérmozgalma.
Legújabb: Khuen-Héderváry elutazott. — A
horvát miniszter lemondott.
Regény-Csarnok: A teltek kincse. Irtá:
 Ritt Gyula.

Nemzeti létünk föltételei.

Vagy legyünk magyarok,
 Vagy ne legyünk magyarok.
Ivánka Oszkár.

A képviselőház egyik-másik ellenzéki szónoka a vita hevében eldobta egy kissé a súlykot, midőn azt mondotta, hogy a jelen állapotok tovább is fentartassanak. Értjük a hazafiasságnak e tulcsapongó hevét, annélkül hogy egyetértéssel azzal. Mert bár mi is tarthatatlannak véljük a közös vámterületnek és a magyar hadsereg némettségének további fenmaradását, de megvagyunk győződve róla, hogy hadseregünk magyar vezényletét, valamint a gazdasági önállóságot *fölfordulás nélkül* is ki lehet vinni, ha a nemzet azokat egyértelműleg követeli, s ha az ez irányban kialakult közérzet a *parlamentari pártokat* is *átaljárja*; ez utóbbitól függ a siker közelebbi vagy későbbi bekövetkezése, mert annak előbb-utóbb be kell következnie, ha végképen tönkre menni nem akarunk.

Eddigélé ebben több szerencsénk, mint érdemünk volt, mert ha a fejlemények a gazdasági közösségnek a képtelenségét az immár hat éve tartó gazdasági anarchia végromlással fenyegető válságával nem dokumentálja; — ha a militarizmus az egyéni szabadságot és a nemzeti önérzetet sértő tulkapásaival a polgárságot föl nem rázza és öntudatra nem ébreszti, akkor a közvélemény talán még ma is a régi gárda közjogi dogmáját vallja, mely a 67-es kiegyezés keretét az opportunizmus politikájával konzerválja s tilalmasnak tartja abba az időkhöz folytán támadott és sürgetőleg előtérbe lépett nemzeti követelményeket bele illeszteni.

De köszönet a tények logikájának, a nemzet lelkében az utóbbi évek alatt óriási változás ment végbe, és ennek jelentőségét semmivel sem szállítja lejjebb azon különben eléggé sajnálatos körülmény, hogy a parlament többsége, a kormány-párt, úgy tesz, mintha a közérzet e nagy átalakulásáról tudomással sem birna.

Hasztalan a bujdosdi játék; Pestmegye közönségének nagy szabásu manifesztációja, *Bánffy Dezső* bárónak népszerűvé lett programja, Kecskemét, Debrecen és más vidéki városok szabadelvű köreinek egyhangu megnyilatkozásai a vámterület önállósága és a hadsereg magyar vezénylete mellett olyan szymptomái a közérzet általános átalakulásának, melyeket az országos megnyilatkozások bizonyára az egész vonalon igazolni fognak.

Es e mozgalom annál komolyabb és annál nagyobb horderővel bír, mert nem a kedélyek muló fölpezsdülésében áll, hanem a meggyőződések mélyéből fakad. Nem kérdés, nem vita tárgya már többé,

hogy mi szolgálhat közgazdaságunknak inkább javára, a vámközösség-e, vagy az önálló magyar közgazdasági politika? Általánossá lett a meggyőződés, hogy az osztrák vámközösségben csak gyarmati szerep jut osztályrészünkül, iparunkat, tengerentuli kereskedelmünket ki nem fejleszthetjük, e nélkül pedig nagyhatalmi államháztartást és harcokésztséget hosszabb ideig fen nem tarthatunk, annélkül hogy csödbe ne kerüljünk. Mindenki tudja ma már ezt, valamint azt is, hogy a gazdasági közösség Ausztriával többé már csak azért sem tartható fön, mert odaát a gyűlölettel határos elfogultság és a végleteleg menő egyoldalú önzés a kölcsönös méltányosságot és belátást, mely a kétoldalú gazdasági egyezés elengedhetetlen föltétele, érvényesülni nem engedi. Tanuság erre a hat év óta tartó gazdasági provizórium, mely alatt a dolgok csak még jobban bonyolultak s ma még távolabb vagyunk egy méltányos gazdasági egyezés megköthetésének kilátásától, mint voltunk hat évvel ezelőtt.

Hát a hadseregünk dolgában hogyan állunk? Talányul marad, miként kerülhet-e el a 67-es kiegyezés megkötésekor állambölcseink figyelmét annak a kényeszerű és mellőzhetetlen követelménynek törvénybe iktatása, hogy a magyar hadseregnek — neve megvan a kiegyezésben — az igazgatása és vezénylete is magyar nyelvű legyen. Az *egységes vezénylet*, mely szószerint fön van tartva, a magyar hadseregből a magyar nyelvet ki nem zárja s hogy ezt csak most, 35 év után jut eszünkbe követelnünk — apáink büne.

Pedig a magyar hadseregben a magyar nyelvnek szükségképen érvényesülnie

A hétről.

Defilierung.

Vége van a mars-übungnak,
 Szól a banda, dob pereg:
 Komáromi regimentből
 Bevonul pár száz gyerek.
 Csata se volt: mégis anny!
 Halott, oly sok sebesült!
 Forró, gyilkos napsugártól
 A baka húllt, rendre dült.
 Rajta, *vorwärts!* Ezredes ur
 Ugy diktálta, nincs ma *raszt*;
 Sűrűn jár a pálcá, kardlap.
 A glédába állj, paraszt!
 Se nádpálca, se a kardlap
 Uj erőt nem ad nekik,
 Sorba hullnak, sorba halnak
 Trebinjéti Bik kíg.
 És hogy vége az übungnak,
 Szól a banda, dob pereg,
 Generális elétt megy el

A megfogyott ezered.
 Vánszorogva, meg-megrogyva
 Masiroznak a bakák.
 — Vezényel az ezredes ur,
 Így kiáltja el magát:
Defilierung, rechts schaut!

Mert az mindegy: hány esett el
 Trebinje s Bilek között,
 Halott magyar bakák száma
 Tizenöt, vagy huszonöt;
 Örök beteg életére
 A bakák közt hány marad;
 Hány, kit édes apja, anyja,
 Szeretője megsirat.
 És miattuk, millió szív
 Mindhiába, ha kikel,
 Gyilkos, forró napmelegben
 Marsübungnak lenni kell.
 Gyilkos, forró napmelegben
 Rasztot adni, nem szabad,
 Magyar fiú Boszniában
 Így hal s haza miatt.

Am a legfő: haldokolva,
 Ha a lába sirt keres, —
 Hapták, vágja ki a mellét,
 Hogyha szól az ezredes:
Defilierung, rechts schaut!

Hajdan máskép, más jelszóval
 Mentették meg a hazát;
 Előre! a honvéd lelkét
 Villámként hatotta át.
 Kurucot a *rajta-rajta!*
 Csatasíkon; ha tüzelt:
 Labanc vérrel, maga, kardja
 Soká tartott, míg betelt.
 A hazáért, szabadságért,
 A ki a csatába szállt:
 Defilierung nélkül adta,
 És kereste a halált.
 De a világ sorja fordult,
 Más az ember, az idő,
 Bátorságra ninesen szükség —
 A *reglama* lett a fő.
 Nem csatában: az *übungban*

kell Ezen követelmény megvalósításának lehetősége nem csak elméletileg áll, de praecedensünk van rá, a mennyiben régente a magyar ezredek vezényletük és adminisztrációjukban is magyarok voltak. Pedig azok az ezredek nem képezték egy nemzeti hadsereg alkatrészeit; a császár hadserege voltak, zsoldosok és nem az intézményeinkben gyökeredző országos véderő alkatrészei. Az ő akkori lényegük- és jelentőségükhöz képest lehettek volna olyan nyelven igazgatva és vezetve a milyet az ő urok és gazdájok jónak tarthatott s ime mégis magyarok voltak. Valjon milyen ráció mellett szervezték németül mostan ast a hadsereget, amely minden isében nemzeti, a melyben törvény szerint minden harc-képes magyar polgárnak kivétel nélkül szükségképen szolgálnia kell, a melynek tagja marad a magyar ember az ő polgári foglalkozásában is egész férfi korán át? Milyen ráció, milyen felfogás mellett nyughattak bele törvényhozóink, hogy ez a hadsereg német nyelvű legyen? Hogyan viselhette el egy művelt, gazdag, önálló kulturával és államisággal bíró nagy nép hogy hadserege idegen nyelv bilincseibe szorítottassék, hogy intelligens osztályának gyermekei kettős tartamu szolgálattal sújtassanak, ha azt az idegen nyelvet nem tudják vagy meg nem tanulják, hogy a tisztségekre képesítő iskolákban csak németül tanuljanak, hogy a katonai pályára lépő gyermekei a katonai nevelés és szolgálat révén a német szellem és művelődés számára elkerítettessenek? Hogyan volt ez lehető eddig és hogy képzelhető ennek fenmaradása továbbra is, ha csak nemzeti létünk magyar bélyegéről lemondani nem akarunk?

Beigazolható, hogy hazánk lakosságának nemzeti irányban való művelődését leginkább épen a hadsereg németisége hátráltatta. Az az idegen ajku fiu, tót vagy román, a szülő-házában, iskolájában, templomban nem hall egyebet román szónál, tanítója, papja csak ezen a nyelven oktatja, csak ennek a szeretetére buzdítja. Azután a katonasághoz jut, itt pedig meg-

tanul egy kicsit — németül. De a magyar haza fogalmával, nem találkozik sehol soha, legkevésbé a katonaságnál; ha pedig a szolgabíró, csendőr vagy adóvégrehajtóval gyűlik meg a baja, akkor ugyan kevés alkalma van a magyar hazát megszeretni. Mi más volna mindez, ha a magyar haza szülőttei kivétel nélkül egy magyar nyelvű és szellemű hadseregben nyernék meg katonai kiképzetésüket! Most, ha hallott, tanult is valamit a magyar haza a magyar király iránti kötelességről, ha megtanult egyet-mást magyarul, ugyan bizton kiverik fejéből a katonaságnál, s kitanítják németül a császár és a birodalom iránti kötelmei felől.

Tisztában vagyunk vele, hogy ez így tovább nem állhat meg, ha magyarok akarunk maradni. A magyar haza polgárai követelik honosságuk természetes, velök született jogait, és azon intézményeket, melyek minden államnak s így magyar államnak is létfeltételei.

Vegye ezt végre tudomásul a parlamenti szabadelvű pártnak igazán hazafias és liberalis többsége és álljon élére a nemzeti követelményekért megindult küzdelmeknek, hogy vivjük ki azt biztosan és legitím uton, a melyért most az obstrukció az alkotmányos rend kompromittálásával folytatja kétes eredménnyel kecsgető harcát.

Egyről-másról.

(A magyar derby. — Politikai és más szenzációk. — Egy akasztott emberről. — A halálbüntetés ellen. — Ongyilkosok. — Kassára, magyar!)

Írta: LUX TERKA.

Budapest, augusztus 1.

A kottlingbrunnl gyepen még javában áll a verseny s el is telik még jó két hét, a mig versenylovaink hazaérkeznek az idegenből, hogy megfussák a budapesti turfon a legklasszikusabb magyar versenyt, a magyar derbyt, amely a Szent István-díjért folyik. Hogyha nincs futtatás, mi az mégis, a mi a héten a mi metrópolisunk forró aszfaltján oly nagy számmal hozta össze azokat, akik *saison morte* idején nem igen szoktak érdeklődni Budapest iránt?

Hálnak el, — de mit se tesz,
Csak jól fessen a parádé,
Hogyha szól az ezredes:
Defilierung, rechts schaut!

A parádé, a parádé,
Minden bajra jól esik;
Halott magyar legényeket
Parádéval temetik.
Csak parádé... Halálukat
Megtörítés úgy sem követ;
Ha nagyon meleg van: arról
A reglama nem tehet.
Elégtétel; . . . az ilyenről
Dőre csak, a ki beszél,
Többet ér száz holt bakánál
Egy ezredes, a ki él.
De miattok a magyar szív
Soká nem sír, nem sajog
Parlamentí parádétól
Meggyógyulnak a bajok.
Ilyen bajban nem kell féltetni
Kolossváryt, se Khuent.
Hapták! *Jegyzőkönyvi részvét,*
Megbecsüli holt vitézét,
S tiszteleg a parlament:
Defilierung, rechts schaut!

Forgács.

Szomorúság a paróchián.

Írta: Juhász Sándor.

Lábujjhegyen járnak, suttogva beszélnek, az ajtók meg szó nélkül nyílnak, csukódnak. Nem szabad zajt ütni, a csöndnek még a lélekzétéle sem hallik. Pedig senki se parancsolta meg. De azért tudja mindenki, hogy ennek így kell lennie, mert beteg — a papkisasszony. Nagy beteg, azt mondják, hogy tán meg sem marad. Valami csunya nyavalya fészkelte be magát a szívébe és sorvasztja napról-napra, óráról-óra. Olyan fájdalmas nézni azt a lassu hervadást, lassu elsárgulást, lassu megemésztődést. Pedig a fájdalomnak hangja sincs, egy jajszó nem lebben el a papkisasszony ajakáról. De azért látja mindenki, hogy nehéz kintől hullámszik úgy az a kicsi, törékeny, hófehér kebel.

Milyen más világ volt itt hajdanán a kicsi paróchiában. Zaj, nevetés, vidámság, a jókedvnek alig volt vége. S ha elcsitult is az a késő esti órákban, reggel korán már megzendült a pacsirta ének — a lány ajakán. Piroska szívét jókedvében teremtette az Isten s talán vidám pacsirták, zengő madárkák kicsi szívéből gyurta át, hogy legyen belőle egy édes kis babának édesen dobogó aranyos szíve. — Dehogy volt abban a házban szomorúság, a gond dehogy ült szürke ruhában, lerongyolt köntösben ott a paróchián. Nem volt ugyan nagy gazdagság, de volt jólét, megelégedés. Nem volt ugyan több, csak a mi napról-napra kellett, de azért nem feküdt meg senki szívét a szomorú tépelődés.

Hát az a politika! A politika, amely e héten szenzációkat termelt; a szenzáció-szagra pedig nyomban megszakítja a tenger vízében való vidám lubickolást az igazi, a telivér budapesti és siet haz.

Pedi még más szenzációval is szolgált ez a hét, olyannal, ami hál' Istennek, ritkán esik meg ma már az öreg kontinensen. Akasztás volt. Az a szerencsétlen bűnös, akivel rövid uton végeztek a faddi mester pribékjei, egy napra abban a kitüntetésben részesült, hogy urak és urhölgyek érdeklődtek iránta! és óhajtották látni minden áron. Amde a magióduti gyűjtőfogház kicsiny, de nevezetes udvarába csak hatvan embert bocsátottak be külön meghívóval, amelyért ugyancsak mozgósítani kellett a protekciót! Oh, hogy még a kisszámú, bár illusztris társaságnak sem örvendhetett kedve szerint Kármán Mátyás, mert mielőtt megköszönhetné volna a jelenvoltaknak, hogy tiszteletére a kora reggeli órákban oly megszire kifáradtak, már végzett is vele a hóhér kötele.

Ne vegyék ezt cinikus beszédnek, kedves olvasóim, csak a keserűség adja számba e szavakat és a szánalom a szegény ördög iránt, a ki huszonnégy óráig a legszörnyűbb kínokat éli át, — hogy egy megkopott és hazug frázist használjak: — a humanizmus korában, akit utolsó útjára is csak a sértő kíváncsiság kísér. Milyen megcsufolása volt ez a pénteki kivégzés ennek a modern és magát felvilágosodottnak hirdető kornak! Milyen megcsufolása az emberiség, a krisztusi szeretet szent gondolatának! Középkor a XX. században, sőtét reakció az unos-untalan hangoztatott liberalizmus dicső idejében!

Bizonyos, hogy a jogász tudományhoz nem sokat konyitok; én csak egyszerű asszony vagyok s a magam természetes asszonyi esze szerint gondolkozom, meglehet tehát, hogy a Jog köbe vésett eszméi szerint nincs igazságom, mikor a halálbüntetést büntető törvényünk és egész korunk szégyenfoltjának ítélem. Mindannyiunkban élő nagy igazság, hogy az életünket nem veheti el tőlünk senki. Ha e nagy igazság ellen vét a gonosztevő és embertől, miért szentesíti a törvény a maga részéről is a bűnös eljárását azzal, hogy — kivégezven

Jó az Isten, gondot visel az az ő népéről. És a dal vége-hossza nélkül zengett a Piroska ajkán.

Ahová ment, mindenütt boldogság követte, akármit tett, mindig sugárzó öröm támadt a keze munkája után. És ha a szomorúság akart fanyát ütni, riadva menekült előle. — Az öreg tiszteletes, az öreg tiszteletesné repeső szível gondoltak erre a nagy kincsre és szomorúan látták azt a napot, a mikor majd kirepül fészkeből a madár. Már azt hitték, hogy nem lesz gyermekük, egyenül éltek sokáig, busan, lehangoltan és sóvárgó vágyakozással amaz egyetlen, amaz eljövendő iránt. Mert a reményről nem tudtak lemondani sohasem. Biztak abban, akinek jóságát, irgalmát hirdették a tudatlanoknak, a kicsiny hitűeknek, a gyarló elméjűeknek. És ime, nem is csalakoztak. Szinte késő vénségükben kopogtatott be hozzájuk egy majdnem ismeretlen — madár, aki vidám hangokon adta tudtul egy új vendégnek a megérkezését. Oh milyen nagy öröm volt az. Oh, hogy fölvidult az öreg tiszteletesnek ráncos arca, gondok redőjével hálózott homloka. És attól kezdve vidámság élt a paróchián, senkit se lehetett szomorokodni látni. Mindenkinnek arcán csak vidámság, boldogság sugárzott.

És most szomorúság. Szomorúság mindenütt. És megkezdődik a sirás. Az öreg tiszteletes szeméből kibugygyan az első köny és szorongatja lágyan kicsi lánya, Piroska kezét. Aztán forró homlokát simogatja meg és fájdalmas arccal nézi a beteg pihegő mellét. Ott van mellette az öreg tiszteletesné is. Egyik es zóls

a gyilkost — követi annak példáját és maga is embert öl?

A halálbüntetésnek ellene mond a valódi igazság, a logika, az emberiség a finom érzésünk, a melyet az évszázak során csiszolódott civilizáció nevelt belénk. Tizenhárom észendő óta most akasztották először Budapesten és bizom benne, hogy utóljára egész Magyarországon!

Az életemet nem veheti el tőlem senki, csak az Uristen, vagy ha meghasonlottam Istennel, hát magam. Ez a hét is beh gazdag volt olyanokban, a kik önmagukat halálra ítélték. Anyagi bajok és szerelem — még mindig ezeket a vádakot emelik önmaguk ellen az öngyilkos jelöltek leggyakrabban. Halálra ítélik magukat és nem kell hozzá nagy apparátus; az ítéletnek ők maguk a végrehajtó közegai is. Egy ügyvédjelölt a héten szublimátot ivott mert nem volt elég pénze, egy honvédhadnagy pedig az imádott nő arcképét szívéhez szorítva s talán utóljára is az imádottja nevét suttogva sütötte el a fegyvert. Mindkettő méltónak ítélte magát a halálra. Az egyik nem tudott élni pénz nélkül, a másik nem tudott élni szerelem nélkül. Ennek a másodiknak igaza volt, az elsőnek azonban nem adott igazat az Isten, mert a szublimátoidat nem ölte meg.

De el e szublimátos csunya gondolatokkal s zarándokoljunk Kassára, magyarok, a nagy kuruc fejedelem emlékére készült muzeum megtekintésére. A lapokban olvasom, hogy a kiállítás első látogatói közt volt nyolcvan porosz, kik testületileg jöttek áldozni a legönzetlenebb, legdicsebb férfi szellemének oltárán. Kövesse a poroszok példáját naponta százannyi magyar, aki Rákóczy emlékezeténél virraszt, megtanulja mint kell a hazát mélyen, igazán, önzetlenül s a honra hasznosan szeretni.

TÁVIRATOK

Merénylet egy vonat ellen.

Tiflisz, augusztus 1. Ma kisklott egy tehervonat, amely alkalomból két ember életét vesztette, három pedig súlyosan megsebesült. A kisklást az okozta, hogy valaki bűnös szándékkal eltávolított egy sinderabot.

egy szót sem. Csak ülnek szótlanul. A percek óráknak tűnnek föl és az órák napoknak. Nincs, aki megvigasztalja őket. Az orvos se tudja megmondani, hogy mi a baja Piroskának. Piroska meg hallgat, nem szól egy szót sem. Behunyja a szemét és fekszik mozdulatlanul. Ugy látszik, mintha gondolatai sem volnának és aludna. De bizonyos, hogy nem alszik és hogy a gondolatai sem pihennek, hanem messzi földeken kalandoznak.

Az öreg tiszteletes megtöri a beteg homlokát a verejtéktől és szeliden hajol leányára.

— Mondd, mi bajod, édesem?

A lány fölveti szemét. Szinte csodálkozva néz szét, mintha nem tudná, hogy hol van, mintha egy más vidéken lett volna addig, míg a szemek csukva voltak. És szeliden, bágyadtan szól, mintha nem tudná, hogy mit beszél. Csak úgy akaratlanul jön ajkára a szó.

— Semmi, édes apám.

Es ismét lecsukja szemét. Es visszafér ismét abba a világba, ahol azelőtt tartózkodott.

A két öreg remegve néz egymásra. Tekintetük olyan félve kapcsolódik egymásba, mintha attól remégnének, hogy a másik szemében olyan valamit találnak látni, ami rettenetes. Pedig ott van mindkettőjük szívében az a gondolat, de nem merik tisztázni önmaguk előtt, nincs hozzá bátorságuk, hogy önmaguk lá állítsák azt a rettenetes valót. — Csak sirnak hangtalanul. Hogy a beteg észre ne vegye.

Ime, mennyit reméltek, mennyit ábrándoztak, hogy kiszínezték a jövőt, s mi vár rájuk? Egy egész életnek minden öröme, min-

Loubet elnök utazása.

Páris, augusztus 1. Loubet elnök tegnap este a dronemegyei Maséne-kastélyba utazott, ahol egy hónapig marad a családjával.

Khuen-Héderváry bukása.

(Hangok a szabadelvű pártból.)

Arad, augusztus 1.

A vesztegetési panamáinak eddig kiderített részletei elegendő anyagot adnak a politikai vélemények kiformalódására. Az egységes ítélet az, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly bukott ember. Akármilyen fog is kiderülni a szennyes ügy fejlődésének további fázisában, a bán immár lehetetlen alak a magyar politikában.

Khuen-Héderváry bukásáról a B. N. a következő jellemző sorokat írja:

(Khuen és Apponyi.)

A miniszterelnök állásának teljes megrendülését egyéb, nagyon nyomtatékos jelenségek is bizonyítják. Hogy sorrendet tartsunk, először is kontatáljuk, hogy gróf Apponyi Albert is elejtette Khuen-Héderváryt, akit pedig mostanáig minden lehető és lehetetlen módon támogatott. Kitünt ez kétséget kizáróan abból, hogy a képviselőház legutóbbi közgyűlésén az elnök maga inaitványozta azt, hogy a Ház ne tárgyalja az indennitást és függessze fel ülésvezését addig, míg a parlamenti bizottság befejezi működését. Tudvalevőleg ezt az ellenzék kívánta tegnapelőtt, de akkor ellenezte a kivánságot a miniszterelnök az elnöki alelnök is. Tegnap Apponyi már az ülés előtt elhatározta, hogy halasztó indítványát megteszi s közölte ezt többekkel, közölte a miniszterelnökkel is, aki — mit tehetett egyebet? — hozzájárult. Egészen nyilvánvaló pedig, hogy ezzel az indítvánnyal Apponyi dezavualta a miniszterelnököt is; elnöktársát Tallian Bélát is; ami kitünt egyebek közt akkor is, mikor az elnöki előterjesztés alatt az ellenzék-ről közbekiáltották:

— Tegnapelőtt mi kívántuk ezt!

Es Apponyi erre nagy nyomtatékkal megjegyezte:

— Én minden körülmények között ezt az előterjesztést tettem volna.

den boldogsága ott fekszik egy fehér habos ágyon előttük. Azt mondja, hogy nincs semmi baja, de nem úgy van, most már fölkelni se képes. Lassan fogyott, lassan sárgult, lassan erőtlenedett. Az étvágya fogyott napról napra. A kedélye hirtelen megváltozott és lassu borongás vett rajta erőt. De mindig szomorubb, szomorubb. Már nem is énekelt, nem is dalolt, nem is kacagott. Odahúzódott egy sarokba, ott gubbaszkodott egész nap. Senkihez se szólt egy szót sem, csak nézett előre maga elé a semmibe, a levegőbe. Aztán ágyba esett. Csak mosolygott, mosolygott. De bágyadtan és hangja gyöngült, gyöngült, a színe elveszett.

Jön az orvos. Jó ismerős, kicsi korában kajain ringatta. Keresztapja volt. Mindig vidám nevetéssel fogadta és édesen simult hozzá, mikor átölelte. Most is mosolygott rá, de bágyadtan. Az orvost mintha szíven szurták volna, mikor látta. Becéző hangon szólt hozzá, kérdezte, hogy mi baja. A lány csak mosolygott bágyadtan, színtelenül. Egész felelete ennyi volt: „nem tudom”. És megvizsgálta az orvos, megnézte ütőerét, megnézte szíve dobogását, megnézte tüdejét és mindent rendben talált. Ő se tudott semmit. Csak vigasszal szolgált az öreg tiszteletesnek. Pedig máskor az öreg tiszteletes szokott vigasztalni másokat.

Halkan nyílik az ajtó, szelid öregasszony lép be rajta. Nem figyelmeztették rá, de ezért tudja és halkan megy előre, semmi zajt sem üt a kopogása. Valami kosarat visz a kezében és odaadja az öreg tiszteletesnek. Az öreg tiszteletes arca mosolyra derül és hálisan

Apponyi tehát siet visszahuzódni a bukott embertől. Pédáján indulnak volt hível is, akik eddig a bán kormányralépése óta a többség legkombattansabb elemei voltak. Hogy — az egyetlen Fernbach Péter kivételével, a ki már bejelentette a szabadelvű pártból való kilépését — bennmaradnak a pártban, ennek nyilvánvalóan az az indító oka, hogy gróf Khuen-Héderváry távozása immár csak idő kérdése lévén, azt akarják, hogy az új helyzet kialakulásánál velük is számot vessenek.

(A régi szabadelvűek.)

A miniszterelnök pozíciójának tarthatatlanságára nézve különben teljes az egyetértés a szabadelvűpárt frakciói között. A régi szabadelvűpárt egy tagja erről ma így nyilatkozott:

Khuen-Héderváry a tegnapelőtt óta kiderült dolgok után nem maradhat többé helyén. És erre nézve a parlamenti bizottság eljárásának az eredménye most már teljesen közömbös. Még ha a miniszterelnöknek a vesztegetésekben való részessége forma szerint nem is derülne ki, sőt még akkor is, ha a bizottság eljárása forma szerint azt derítené ki, hogy gróf Khuen-Héderváry keze nem volt benne ebben a piszkos dologban, ez sem használna neki semmit. És ha mi, a szabadelvűpárt tagjai, valamennyien meg volnánk is győződve a miniszterelnök ártatlanságáról, ez sem változtathat a dolog politikai konzekvenciáján. Mert nem az dönti el ezt, hogy mit hiszünk mi, hanem az, hogy mit hisz a közvélemény. Az egész közvéleményből pedig ma már lehetetlen kiirtani azt a meggyőződést, hogy a vesztegetések a miniszterelnök akaratából történtek; és Magyarország huszmillió lakosának pozitív meggyőződésével szemben a mi szubjektív hitünknek nincs semmi ereje és értéke.

Egyébként is megszűnt gróf Khuen-Hédervárynak Magyarországon minden hivatása. Kossuth Ferenc felmondta a megegyezést, amely köztük gróf Khuen-Héderváry kabinet-alakítása előtt létrejött. Már pedig maga a miniszterelnök ismételt, a leghatározottabban kijelentette, hogy ő csakis azzal a feltétellel vállalt missziót, hogy Kossuthékkel megegyezésre juthat, ismételte, hogy Kossuth Ferencel és pártjával való megállapodása volt az alapja

néz az öreg asszonyra, mikor fölnyitja a kosarat. — Piros alma van benne. Pedig odakint tél van és gyümölcsnek már hire-hamva sincs. De az öregasszony tartogatott még nagy ügygyel, bajjal a tiszta szobájában. Hát elhozta, mert tudja, hogy a betegnek jó lesz. Hiszen egészséges korában mindig nagyon szerette Piroska a piros almát. Jó szívvel hozta. Hátha jól esik a betegnek.

Leültetik az asszonyt, oda az ágy elé, hadd lássa ő is nagy szomorúságukat. Az almát pedig leteszik, mert úgy látszik, hogy Piroska alszik, nem akarják háborgatni alvás közben. De Piroska, nem alszik, megmozdul, fölnyitja fénytelen szemét, akkor megkínálják az almával. Megnézi, kezébe is vesz egyet és mosolyog az almára. De aztán leteszi vissza a kosárba. — Az öregasszony szemében megjelenik a köny. Föláll, néz a betegre sokáig. Aztán megindul lassu léptekkel. Nem is köszön. Eszre sem veszik, a kik ott maradnak. Talán azt hiszik, hogy nem is volt ott senki. Pedig a kosár ott van és a piros alma is benne. De hol jár most az ő gondolatjuk? Hogy tudnának ők arról most, hogy mi történik közöttük. A beteg vizet kér. Mind a ketten szaladnak érte és úgy nyújtják oda a hűsítő italt. Es boldogan nézik, hogy a hideg víz egy kis enyhülést hozott a betegre. Lihegése lassabb lett, homloka nem olyan tüzes, az ajka nem olyan cserepes. — Néha-néha megmozdul kezükben a fejező s a csendes levegő áramlat megmozgatja a lány seelymes hajfürtjét...

Az öreg tiszteletes beteg idegességgel keres a lány holmijal között. Sokáig habozott,

egész vállalkozásának. Ezt az alapot most maga Kossuth Ferenc taszította fel, aki pedig vállalta mindazt, amire magát kötelezte. Ha eddig volt még remény arra, hogy gróf Khuen-Héderváry megtalálja a kibontakozás útját, ma ennek a reménynek még a füstje is elszállott. Az ő feladata pedig a kibontakozás volt. *Ma úgy áll a dolog, hogy gróf Khuen-Héderváry a legalkalmatlanabb ember a kibontakozás megteremtésére.* Az ellenzék mindenkitől kevesebb engedménnyel érné be, mint ő tőle: sőt tőle engedményeket sem fogad el. Kiderült ma, hogy gróf Khuen-Héderváryval az ellenzék többé szóba sem áll, vele nem alkuszik és így gróf Khuen Héderváry csak egy módon tehet szolgálatot a kibontakozásnak: ha beadja lemondását.

(Wekerle Ján ?)

Az E-s írja: A politikusok körében ma már általános az a nézet, hogy *Khuen-Héderváry helyzete teljességgel tarthatatlanná vált, hogy Khuen Héderváry bukott ember.* Ha már az ellenzéknek vele szemben tanusított heves ellentételezése is megingatta abban a pozícióban, melybe jogosulatlanul erőszakolta magát be, még inkább megrendítette állását a megvesztegetések undok ügye. Végkép lehetetlenné tette pedig az a nagy horderejű tény, hogy *Kossuth Ferenc* ma megint a küzdők élére állott.

Egy kormánypárti képviselő azt mondta:

— A legjobb eset az, ha Khuen-Héderváry ellen nem lesznek bizonyítékok. *De a bélyegét annak, hogy ő is részese a vesztegetési kísérleteknek, senkise fogja levelezni róla.* A világ nagyon is jó tudja, hogy Szápáryval milyen vastag barátságban van.

Már a tegnapi ülés előtt híre futott, hogy *Fernbach Péter* kilépett a kormánypártból, elviselhetetlennek tartván magára nézve, hogy a szabadelvű párt vezére ellen ilyen gyanuk merülhessenek föl. Beszéltek, hogy *Fernbach Péter* példáját, több más képviselő is fogja követni, ha Khuen-Héderváry nem megy. Egy ös-mameluk elkeseredetten mondta:

— Még csak az kell ebben a helyzetben, hogy a kormánypárt is megbomoljék!

Kossuth Ferenc beszéde után egy volt a vélemény a Házban:

— Khuen-Héderváry megbukott! Kossuth állásfoglalása teljesen betette neki az ajtót!

És így mindjobban alakul ki egy hatalmas csoport a kormánypártból, melynek élén báró *Dániel Ernő* áll s amely csoport úgy véli, hogy *Khuen-Héderváry távozása után*, mely általános vélemény szerint csak nagyon rövid idő kérdése, *nem jöhet más, mint Wekerle Sándor.*

Szápáry gróf vesztegetései.

Dienes Amerikába szökött.

(A vesztegető gróf versenyfarsa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 1.

Dienes Márton, Szápáry László gróf közvetítőjét *nem tartóztatták le.* A Berlinből jött hír nem igaz, a körözött bűnös már utban van Amerika felé. Berlini tartózkodásának, onnan történt elutazásának részleteit pontosan ismerik s mégis botlat üthetik a nyomát. Mondják, hogy ha a magyar kormány és a magyar rendőrség akart volna jobban sietni az elfogatói parancs kiadásával, *Dieneséket* feltartóztathatták volna.

Szápáry László gróf egyébként testvéreinek Szápáry Pál grófnak kíséretében állítólag még ma este Angliába utazik. Szápáry László gróft az eset annyira megviselte, hogy családja a legrosszabb következményektől tart.

A képviselőház folyosóján mindinkább érik az a meggyőződés, hogy Szápáry László vakmerő szövetségnek az áldozata, amely őt eszköznek kerítette meg.

A mai tudósítások szólnak arról is, hogy *ki adta Szápárynak a pénzt?* Ez a dúsgazdag ember, állítólag országgyűlési képviselő és híres sport férfiú.

A legújabb eseményekről az alábbi tudósítást közöljük:

Dienes Amerikába szökött.

A mai lapoknak az a híradása, hogy *Dienes Márton* Berlinben letartóztatták, *nem bisonyult valónak.* Mi is fenntartással közzétük ezt, jelezvén, hogy egy magántávirat hozta a hírt.

Farkas Lajos budapesti rendőrtanácsos ma reggel 7 órakor telefonált a berlini rendőrségnek, hogy való-e a mai reggeli lapoknak azon híre, hogy *Dienes Márton*, *Hegyi Jenőt* és *Geiger Gizellát* ott letartóztatták?

A berlini rendőrség főnöke ugyancsak telefonon válaszolt vissza, hogy ott *Dienes és társait* nemcsak hogy nem tartóztatták le, de nem is tudnak róla semmit. Egyébként is csak tegnap dél óta nyomozták őket.

Dienes Márton tehát megszökött. Ugy látszik, sikerült elmenekülnie. Utját Amerika felé veszi, ahol „új életet” fog nyilván kezdeni barátnőjével és barátjával együtt.

A budapesti lapokat az éjjel félrevezették a *Dienes* elfogatásáról szóló hírekkel.

A budapesti rendőrség erősen buzgódik, hogy lehetővé tegye *Dieneséknak* még hajóra szállásuk előtt való elfogatását. A *Zrinyi-utcában* most *sokszorosítják Dienes fényképét*, melyet a külföldi hatóságoknak fognak megküldeni. Mire azonban a képek elkészülnek, *Dienes* már valószínűleg a tenger hullámain egy első osztályú kajütben fog ringani.

A berlini rendőrségnek az a meggyőződése, hogy *Dienes Berlinből Hamburgba vette útját.* A hamburgi rendőrség már intézkedett is, amint ez kitűnik a következő táviratból, melyet a budapesti államrendőrség éjjel után a hamburgi rendőrségtől kapott:

Hamburg, augusztus 1.

„*Dienes Márton* elfogatására megtettük az intézkedést. *Dienes* elfogató parancsát Berlinből este megkaptuk.

Hamburg, rendőrfőigazgatóság.

nem tudta rászánni magát, úgy hitte, hogy nem szabad a lánnya titka közt turkálnia. Szentségtörésnek tartott egy ilyen szentélybe betörni még akkor is, ha az a szentély a leányáé. De nem tudta tovább elviselni a kint. Sejtette, hogy leányának valami titka, valami fájdalma van, amiért szenved, de a mit nem akar elárulni.

Nem tudta tovább visszatartani magát. Keresett, kutatott mindenfelé, mert rá kellett jönnie a titokra, hogy segíthessen a lányán. Gondolta, hogy nem testi bajának kell lenni a betegnek, mert akkor megmondta volna az orvosnak. Más után kutatott. Sejtett valamit, sejtett egy titkot és olyan nagy kin járta át az ő szívét is, mikor azt a titkot elgondolta.

— *Piroska* titkot rejteget magában. *Piroska* e miatt a titok miatt szenved.

Keresgélt lázasan, keresgélt szomorúan. Fájt a szívének, hogy olyan durván kutatott a titkok között. De nem tehetett egyebet. Félt egy rémtől, félt egy iszonyattól, mert mindig ott lebegett szeméi előtt a — halál. Idegesen bontogatta föl a leveleket, melyek egy nagyobb borítékban voltak leragasztva.

Igen, ott volt a titok. Egy név villant a szemébe: *Dezső*. És végigcikkázott elméjében hirtelen a való, tisztán látott, tisztán tudott mindent. És a szeméből most már még jobban hulltak a könnyek és a szíve most már még jobban fájt, még jobban sajgott.

Előtte állt egy fiatalember. Egy éve náluk volt. Gavallér gyerek, uri fickó. A szava méz, a hangja kísértő, a mivel csábítani tud. A szomszéd falu jegyzőjének a fia. Csak ájtott

könnyű szerrel. Ott ismerte már régebben, valahol találkozott vele. A nagy melegben — nyár, forró nyár volt akkor — kilizadt, kifáradt, egy pohár vízre tért be hozzájuk.

Piroska adta oda neki a vizet. Mosolygott, nevetett akkor is és a hangja csengett, mint ahogy csengene a harangvirágé, ha ércből volna a nyelve és ércből volna maga is. *Pajkos* kötődéssel állt szóba véle és nevető személt rajta felejtette annak — fekete bajuszán. És ő, az öreg, tapasztalt ember csak nevetett, mosolygott a fiatalember zavarán és leültette, szóba elegyedett vele, pedig tán ajtót kellett volna neki mutatni...

És az a fiatal ember mindig sürűbben ájtott a faluból hozzájuk. Jól emlékszik rá, hogy milyen nagy öröm villant meg leánya arcán, mikor az a fiatalember beköszöntött hozzájuk. És az a fiatal ember is milyen örömmel hozott egy-két szál virágot *Piroskának*. És milyen boldogan beszélgettek: egymással ott a nagy diófa alatt. *Piroska* varrt, *Dezső* meg beszélt, olyan lágyan, olyan selymesen folyt minden szava, hogy boldogság volt hallgatni. Hozott könnyeket is és azokat olvasta olvasta. Bizonyára szerelmes, romantikus történetek voltak azok, amelyekben meghal a várkisasszony, mert nem lehet a kőbórló jöttment trubadur felesége. Bizonyára könnyet csaltak ki azok a történetek a *Piroska* szeméből és belopództak mélyen, nagyon mélyen repeső kis szívébe.

Ugy kell lenni. Szerelmes lett a sok történetből abba, aki azokat fölolvasta. Bizonyára az is azt mondta, hogy szerelmes *Piroskába*. És *Piroska* elhítte. Oh, hiszen az ilyen falusi kis

leánykával olyan könnyű megnyerni azoknak az elegáns nagyvárosi gavalléroknak. Szívük mint a hó, lelkük mint a szüzesség, egész világuk egy álom, egy ábránd, amelyet könyvekből, szerelmes könyvekből olvasott motívumokkal népesítenek meg. Almodnak egy valakiről, akihez még hasonlót, nem láttak, mert még tul se lépték a falu határát. A faluban pedig csak gajdoló parasztleányok teremnek. A fiatal tiszteletes is olyan szögletes, olyan mindennapi, olyan közönséges. Mikor aztán jön egy másforma, egy édes szavu, egy nagyvárosi gavallér, kinek minden mozdulata a plasztika legtökéletesebb megtestülése, aki soha sem hallott dolgokat mesél és abba az ismeretlen világba vezet be szavaival képzeletben, ahol annyi a fény, a pompa, a ragyogás, mint itt a faluban a szegénység, az egyszerűség, a ki mesés várakat tud rajzolni és olyan széditő, olyan hódító boldogságot ígér, a milyentről csak egy Hófehérkének van fogalma. — csuda-e, ha megszedülnek, ha kicsiny fejük megbődul attól a fényes álamtól s oda borulnak a legelső szóra a csábító kebelére.

Ugy kell lenni. *Piroska* is szerelmes lett abba a leánykébe. Bizonyára sok és édes szavakkal behizelegte az magát *Piroska* szívébe. Bevallotta, hogy szereti, hogy imádja és feleségül fogja venni. Hiszen olyan unalmas is a falusi élet az ilyen nagyvárosi gavalléroknak. Unalmukban úgy segítenek magukon, ahogy tudnak. Szerelmet vallanak, nem azért, mert a szívükben vergődő nagy érzelem üznő, hajtáná őket arra, hanem azért, mert nincs egyéb dolguk, mert jól esik látniuk azoknak a

Dienes Márton Berlinből kedvesével: Geiger Gizellával utazott el. Ez a csinos hölgy, aki ujságírói körökben nagy ismerettségnek örvend, *ma már nincsen vele*. A budapesti rendőrség ugyanis ma reggel a következő táviratot kapta a berlini rendőrségtől:

„Dienes Márton harmadmagával utazik. Két ur van vele, hölgy azonban nincs a társaságában. A két ur társaságában jött Dienes Berlinbe is.”

Amint tehát e táviratból kitűnik, Geiger Gizella már nincsen a kedvesével. Dienes vagy nem akarja magával vinni Amerikába, vagy pedig azt hitte, hogy ha nem utazik kedvesével együtt, nem lesz olyan könnyen felismerhető s ezért Geiger Gizella más uton igyekszik Amerika felé, ahol majd találkozni fognak. Persze, ez csak feltevés. A tény az, hogy Dienes Márton nincs a kedvesével.

Ma, augusztus elsején reggel 5 órakor feladott berlini távirat jelenti a következőket:

A rendőrség kinyomozta, hogy Dienes Márton Berlinből elutazott. Vele együtt utazott el egy férfi is, aki, a jelek szerint, nem más, mint Hegyi Jenő, a fiúmei „Magyar Tengerpart” szerkesztője. A másik ur és a hölgy eltűntek.

A budapesti kir. ügyészségnél csak ma reggel kezdtek mozgolódni. Pócs Sándor igazságügyminiszter sürgős megkeresése folytán Geszti Andor dr. kir. ügyész, aki Geguss Gusztáv főügyész helyettes távollétében az ügyészséget vezeti, ma reggel sürgősen magához hozatta a Dienes ellen folyamatban levő bűnpörök összes aktáit. Ezeknek áttanulmányozása után tüstént jelentést fog tenni az igazságügyminiszternek az ügyek állásáról. Dienes ellen csalás, sikkasztás és kaucióikkasztás miatt folyik az eljárás.

Erdekes, hogy az akták között van Dienesnek *kegyelmi kérvénye* is, amelyben kérte, hogy az a két heti államfogház, amit a Holló Lajossal vívott párbajból kifolyólag kapott, királyi kegyelem útján engedjék el neki. A kegyelmi kérvényt

Dienes csak nemrégén adta be, s állítólag *kedvező elintézkést nyert*.

Egy későbbi távirat jelenti, hogy Geszti Andor dr. főügyész helyettes sürgős intézkedéseket tett a szökevény kézrekerítésére.

A rendőrséggel nyomban táviratott küldetett Berlinbe, ezenkívül Hamburgba, Brémába, Amsterdamba s a többi kikötőváros rendőrségeihez. A távirat szövege a következő:

„Csalással és váltóhamisítással alaposan gyanúsított Dienes Márton, volt budapesti lapszerkesztő, ki Geiger Gizella és Hegyi Jenő társaságában Budapestről elutazott, letartóztatandó, a nála levő pénz és irományok lefoglalandók s erről a budapesti rendőrség értesítendő.

Dienes Márton személyleírása: 35—40 éves, magas, erőteljes, barna kerek arcú, fekete haju barna szem, széles orr, közepmagyságu fekete bajusz. Magyarul és németül beszél.”

Délelőtt 11 óráig a külföldi rendőrségektől semmi válasz nem érkezett. A rendőrség Dienes Márton családi és váltóhamisítási ügyében is nagy hévvel látott ma hozzá a vizsgálathoz. Egész sereg tanut idézett be, köztük a *Független Magyarország* volt igazgatóját, Erdős Armandot és másokat, akiknek tudomásuk volt Dienes ügyeinek egyes részleteiről. A tanúk kihallgatását még a mai napon megkezdik.

A „Berliner Tagblatt” a következőkről értesül Dienes Márton szökésére vonatkozólag:

„Dienes Márton tegnap délelőtt itt a *Central Hotel*-ben szállt meg, ahol Dienes Márton néven jelentette be magát. A szállóból telefonált Singer Arthurnak Budapestre. Délután azonnal eltávozott az Unter den Linden-en levő Viktória kávéházból, midőn észrevette, hogy felismerték. A berlini magyarok, akik Dieneset látták, a rendőrséghez mentek, hogy Dieneset tartóztassák. A rendőrség az éj folyamán *titkos rendőrt küldött ki*, hogy ügyeljen Dienesre, az azonban nem tért vissza többé a szállóba.

Dienes kis kézi podgyászát a szállóban hagyta, anélküli utazott el Hamburgba.”

Berlin, augusztus 1. Dienes Márton egy nő és egy férfi társaságában ideérkezett s hamis néven jelentette be magát. A szállóban Hegyi Jenővel lakott.

Dienes a miniszterelnöknél.

Dienes anyagi zavarai folytán — legszükségesebb ruhadarabjaitól is árverések fosztották meg — július elején beállt *Herczig* bécsi könyvkereskedő cég budapesti vezérképviselőségének szolgálatába, mint ügynök. Ügynöki működésére előlegül 600 koronát vett föl *Szitányitól*, a Herczig cég budapesti képviselőjétől. Marosvásárhelyre utazva első acquisitója az ott időző báró *Rosner* Ervin főispán volt, ki a *Magyar remekírók* c. diszkrét nála megrendelte. Alig három napi távollét után Dienes Márton a fővárosban termett és újabb előleg fölvétele céljából *Szitányinál* jelentkezett. Kapott is újabb 400 koronát és azóta többé *Szitányi* ügyeiben el nem járt. A *Szitányitól* így kapott 1000 koronát el nem számolta, hanem a *Kölcsey* irodalmi részvénytársaság szolgálatába szegődött és sikerült is neki a vállalat igazgatójától, *Gárdonyitól* nagyobb összeget kicsalni. Amde a pénz is elfogyott és Dienes ismét kalamitásokba került.

Ekkor összeakadt egykori ügynöktársával, *Deák* Jenővel, aki ugyancsak pénzzavarokkal küzdött. Abban állapotok meg, hogy a jelenlegi politikai viszonyok közt a most lehető legfényesebb keresetre, a bonyodalmas helyzet kiküszabására adják magukat. A furfangos, éles eszű *Deák* Jenő azon prozódója, hogy az obstrukciónak leszerelésére kísérletet tesznek, vagyis hogy ilyen kísérletek közvetítésével pénzt szereznek, nagyon megtetszett *Dienesnek*, aki másnap *Deákkal* együtt *Khuen-Héderváry* miniszterelnöknél, annak a *Teleky-palotában* levő lakásán kihallgatásra jelentkezett. A miniszterelnök fogadta ugyan őket, de azok mégis pozitív eredmény nélkül távoztak.

Másnap *L. S.* pénzügynök, kinek állandó pénzügyi összeköttetései vannak a magyar arisztokrácia egynémely fiatal tagjával, fölkereste Dieneset a *Royal-kávéházban* és hosszabb eszmecsere után délutánra újabb találkát adott

falusi kis lányoknak a vergődést, a mint a hálóba kerülnek. Ugy kell lenni. Piroska is belekerült ebbe a hálóba. Mert szerelmet vallott neki is ez a nagyvárosi gavallér. Oh nem azért bizonyára, hogy szerelmes volt Piroskába, hanem azért, mert nem volt egyéb dolga. És aztán elment. Bizonyára már a legközelebbi vasúti állomáson kiment az eszéből az egész dolog, az egész tréfa és elfeledve végkép. A leány, Piroska meg várt reá epekedve, édes reménnyel s aztán sok napok mulva — fájdalmas szívvél.

Ugy volt. Talált is azután az öreg tiszteltes egy félben maradt levelet is. Leánya írta, de nem fejezte be és nem is küldte el. Epedő, vágyódó sorok voltak azok, egy vergődő leányszív szerelmes sóvárgása az ő szerelmese után. — — nem, nem bírom tovább, olyan vagyok, aki már gondolkozni se tud, mintha nem is itt élne ezen a földön, mintha szárnyam volna és azokon lebegnék a föld felett és nem volna szabad leszállanom a földre, ahol pedig a boldogság várna reám. Nincs nyugtom ébren, nincs álman éjjel. Csak kinlódok, csak vergődöm. Szívembe nyilalik egy fájdalom és mintha tövis tört volna belé, ott marad a sajtós sokáig. Azt hiszem nem sokáig élek már, érzem, hogy mindig gyöngébb, gyöngébb vagyok, már jární is alig tudok. De nem bánom. Jobb is lesz így. Ott majd nem kell hiába remélnem, talán remélni sem fogok, talán a gondolataim is megszűnnek és megsemmisülök, mintha nem is lettem volna. Talán. És fölolvadok napsugárrá, vagy levegővé, vagy édes nevetéssé, madárkakacagássá. De addig nem akarok meghalni,

míg magát nem láttam, míg maga meg nem látogat engem. Tudom ugyan, hogy elfelejtett, tudom ugyan, hogy nem szeretett. De lássa, ezt az egyet megtehetné. Hiszen még a halálra ítéltek is teljesítik az utolsó kívánságát. Oh hallgasson meg, és ne kacagjon ki. Jöjjön el kedves Dezső, jöjjön el édes . . .”

Az öreg tiszteltes megtörülte szemét, a könyektől alig látott már. Fölállt. Járt alá s föl szobában. A szíve fájt. De nem gondolkozott sokáig, részánta magát. Előbb azonban a feleségével beszélt. Elmondott neki mindent. Az megtörtén hallgatott és ráhagyott mindent.

Aztán odaült az asztala mellé és írt, írt könyörögve, írt esdekelve. Soha meg nem alázta magát, hogy kunyoráljon. Nyaka kemény volt, nem hajlott, mikor magáról volt szó és inkább éhezett, mint hogy elment volna koldulni. De most megalázta magát és szerényen, nyomorult alázatosan írta azokat a sorokat. Annak a pesti gavallérnak írta: Dezsőnek. Esdekelte, kérte, hogy jöjjön le, hogy látogassa meg a leányát. Az élet alkonyán van már, nem sokig él már, édesítse meg neki a hátralevő napjait. Es levele mellé oda tette a Piroska levelét is, amelyben olyan fájdalmasan ábítózott szerelmese után. És elküldte, és úgy érezte, hogy megkönnyebbül a szíve. Most reméli és hitte, hogy még föl is gyógyulhat kicsi leánya.

Mosolyogva ment oda az ágyhoz. Megsimogatta a beteg forró homlokát, megcsókolta a nehezülő pillákat. És Piroska fölvette a szemét, csudálkozva nézte édes apja sugárzó arcát.

— Ugy-e édes kicsi leányom, te még nem tudod az ujságot?

Piroska mintha kérdeznél akarta volna az ujságot, de nem jött hang az ajkára.

— Pedig téged is meg fog lepni az ujság. Mert téged is érdekel ám az nagyon.

Piroska most már kíváncsian fordította apja felé tekintetét.

— Ugy-e nem tudod még, hogy — Dezső eljön? Pedig eljön ám a napokban valamikor, hogy meglátogasson bennünket.

Hogy megrándult hirtelen az a kicsi, törékeny test, mintha villanyáram futott volna rajta végig. Istenem, milyen sugárzó lett egyszerre az a halvány arc, mintha rózsaszín árnyéka vetődött volna rá, egy kissé piros is lett, mintha vércsepp tödült volna hófehér tejbe. A szemét behunyta, de milyen boldog világ lebeghetett ott előtte, mintha az is megtelt volna valamivel hirtelen, mintha szét akart volna repedni az is a boldogságtól.

Mosolygó napsugár táncolt odakint a csilllogó havon s kíváncsi szemével betekintett lopva a szobába és mintha ide is örömet akart volna hozni. Piroska belebámult abba a napsugárba, és mintha visszanyerte volna minden erejét tőle, felült ágyában és az ablakhoz kivánczolott. Oda vitték és boldogan nézték szelíd mosolyát mint kitekintett a külső téli világba. A napsugár oda tüzött halvány arcára, cirogatta lágyan, puhán, hogy melegség támadt utána. És Piroska ott ült sokáig. Tekintete a külső havon nyugodott, de figyelme ébren volt mindig és szinte megrezzen, valahány-

neki Pannonia-kávéházban, hogy ott vele a miniszterelnöknek a leszerelésre vonatkozólag teendő ajánlatot újból megbeszélje. Ugyanakkor a kávéházban megjelent L. S. urral Ritter Imre is, gr. Szápáry László jószágkormányzója. Dienes Ritterrel gr. Szápáry László szép-utcai palotájába hajtattott, hol a gróf Dienes fogadta és vele folytatott tárgyalás során Dienesnek saját költségei fedezésére 10.000 koronát adott. Azonkívül még a vesztegetésre szükséges összeget is rendelkezésére bocsátotta.

Az nap, mikor Pap Zoltán a ház asztalára a Dienes-től kapott 10.000 koronát letette és a botrányt a délutáni lapok kimerítően ismertették, gr. Szápáry László a nála időző Deák Jenő jelenlétében hirtelen összerokkadt, e kiáltással: „Végem van, tönkre vagyok téve!” Majd hevesen kifakadt Dienes ellen, aki olyan ügyetlenül járt el a reá bízott ügyben, hogy azáltal, hogy nem pénzt, hanem a Ritter nevére szóló takarékpénztári könyveket adta át Pap Zoltánnak, a nyomozást rávezette a tulajdonképeni forrásra. Azután elhajtattott a Kaplony-utcai találkozó helyre, Hajdu Elek lakására, hogy oda rendelt társával megbeszélje a további teendőket. A mi még azután történt, már ismeretes.

Ellenben nem ismeretes, hogy Dienes két fiatal mágnás kísérte külföldre és hogy Dienes még tegnap pénteken, délelőtt 11^{1/2} órakor Deák Jenővel telefon útján beszélt és ekkor arról is értesítette őt, hogy Hamburgba utazik az express-vonattal, Hamburgból pedig Newyorkba megy. A két mágnás Hamburgig akarta kísérni őt.

Dienes cinizmusára jellemző az is, hogy elutazása előtt még egy képes levelezőlapot is küldött Nessi Pálnak, e sorokkal: „Szervusz Pali, mindent megbocsát barátod Marcsi.”

A miniszterelnök — intézkedett.

Abban az országra szóló skandalumban, melyet a magyar parlament most akar tisztázni, elsőrendű fontossága, hogy Dienes Márton, a közvetlen vesztegetőt, lehet-e vallomástételre bírni?

A képviselőket ma különösen ez a kérdés foglalkoztatta s azóta, hogy Szápáry László megtette cselekedeténél is szerencsétlenebb vallomását a parlamenti bizottság előtt, melylyel a gyanút nem hogy elhárította volna, sőt

szor kopogást hallott az ablak alatt. Mert várt valami után. Mert ismerős lépteket figyelt. Napsugaras idők voltak akkor egy darabig és mosolygott Piroska is. Egész nap ott ült hirtelen összetárolt ülő ágyn az ablak mellett és tekintetével a járókelőket vizsgálta. Az a kis reménység új erőt adott neki. És így multak a napok lassan, nyugodtan. Az öreg tiszteletes azonban alig győzte föntartani reményét kicsi leányának. Mert Dezső nem jött. Mert Dezső nem is válaszolt a levélre.

Egyszer aztán a nap szürke felhők mögé bujt, nem lehetett látni. Olyan nagy szomorúság borult megint a külső világra.

Es Piroska se tudott fölkelni, megint fázott, didergett, pedig a homloka meleg volt, forró volt. Szemeit megint lecsukta, arcáról ismét eltűnt a mosolygás, a rózsás pir. A szíve meg egyre lassabban vert, dobogott és az ajka is mindig halványabb lett, már mosolyogni sem tudott, már a kezét sem tudta megmozdítani. De a figyelme még mindig ébren volt, még mindig hallott minden kopogást az ablak alatt. Még mindig figyelt, hogy meghallhatná-e már azokat az ismerős lépteket. — Egyszer aztán azt se figyelte. Mintha a füle is bedugult volna, csak zugott, a szeméire is homály borult. Szíve még pihegett egy kissé, de aztán az is megállott.

... Es akkor megkondult odakint a hang busan, szomoruan, siralmasan.

ellenkezőleg, még inkább elterjesztette: az még izgatóbb lett.

Bizonyosra állítható, hogy Dienes Márton vallomását, mely amugy is alig érdemelhetne hitelt, nélkülözni lesz kénytelen a parlamenti bizottság, mert Dienes szemben a parlamenti bizottság épp oly kevéssé alkalmazhatja a tanúzási kényszert, mint akárki mással szemben. Ennek a bizottságnak tudvalevőleg éppen csak annyi a hatalma, hogy meghallgassa azokat, akik nyilatkozni kívánnak.

A vesztegetési eset révén különben is, semmiféle büntetőjogi üldözés alá nem foghatják Dienes-t. Az elfogatási parancs más alapon történt meg. Azon az alapon, hogy Dienes ellen több rendbeli följelentés van az ügyészségnél, valamint azért, mert legutóbb államfogházbüntetéséből, mely negyven napra szólt, huszonhat napot föltételeesen elengedtek. Ezen az alapon készült az elfogatási parancs.

Khuen-Héderváry grófnak még szerdán délben fél két órakor a képviselőházban értesítésre adták és figyelmeztették, hogy jó lesz Dienes Mártont detektivekkel megfigyeltetni, már csak azért is, mert ilyenképp gróf Khuen-Héderváry hamarosan rájöhet arra, amit persze, világért sem tudott, hogy Dienes kívül van összeköttetésben és kitől kapja a vesztegetésre szánt pénzt. A miniszterelnök akkor egy képviselőtársának, aki erre a megfigyeltetésre ösztökélte, a következőket válaszolta:

— Köszönöm a figyelmeztetésedet, már intézkedtem ebben az irányban.

Hogy miképpen intézkedett a miniszterelnök, azt láttuk, amikor Dienes nyolcadmagával két kocsin egész fesztellenül kihajtatott a nyugati pályaudvarra, ahonnan minden bántódás nélkül, a keleti expressszel utazott tovább.

Ez volt az — „intézkedés”. És ez bizonyítja, mennyire tisztában volt már szerdán délelőtt Khuen-Héderváry az iránt, hogy honnét fúj a szél.

Hegyi Jenő nyilatkozik.

Budapest, augusztus 1. Hegyi Jenő, a Fiun. éban megjelenő „Magyar Tengerpart” szerkesztője, aki tudvalevőleg Dienes-sel együtt vitorlázott el, utjáról Bécsből táviratilag nyilatkozatot küldött a lapoknak, mely így szól:

Néhány lapban azt olvasom, hogy az én nevemet is kapcsolatba hozzák egy, a legutóbbi napokban kiderített vesztegetési ügygel. Kijelentem, hogy dacára annak, hogy Szápáry László gróf bizalmát a legnagyobb mértékben birtam, a szóban forgó esetről abszolúte semmi tudomásom nem volt, mert ha csak legtávolabbról is sejtelmem lett volna erről, úgy bizonyára minden tölem telhetően elkövettem volna, hogy Szápáry László gróftól e lépéstől visszatartsam. Az egész hetet családomnál Kemesén töltöttem s csak az eset hírére érkeztem Budapestre. Itt találkoztam Szápáry László gróffal, aki rögtön kijelentette előttem, hogy tettét a legnagyobb mértékben sajnálja s hogy kivüle senkit sem terhel felelősség. A miniszterelnöknek a dolgotról halvány sejtelme sem volt.

Kijelentem továbbá azt is, hogy Singer Arthurral rég nem beszéltem, Dienes Mártonnal pedig július 20-án beszéltem életemben először.

Nem kételkedem, hogy mindezeket Szápáry László gróf férfiúi szavával meg fogja erősíteni.

Hegyi Jenő.

Ki adta a pénzt?

A második kérdés, mely az után következik, hogy tudott-e a miniszterelnök a

vesztegetési kísérletekről, az: ki adta a pénzt a megvesztegetés céljaira. Mert immár bizonyos, hogy nem Szápáry László gróf volt az egyedüli pénzforrás, amit igazol a szabadelvű pártból kilépett Fernbach Péter kijelentése is, melyet a miniszterelnökhöz intézett, mondván:

— A pénzt a megvesztegetők magas helyről kapták.

Es most már ki is derült, hogy Szápáry László grófnak volt egy társa a megvesztegetési üzelmekben. Ez a társ adta a pénz nagyobbik részét.

Az illető tagja a Nemzeti Kaszinónak s a Háznak is, de nem mágnás. Igen nepszerű sportférfiu, aki esztendőnk óta szerepet játszik a társaságban, a turfon s a hazárdjátékban rendkívül nagy szerencséje van. Egyebekben dús gazdag és rokonszenves uriember, aki most Szápáry Lászlóval együtt azért botlott, mert mind a kettőben miniszteri ambíciók dúltak.

Jellemzi e két ur naivitását és a közéletéről való csuf felfogását, az hogy ugy akartak miniszterekké lenni, hogy az ellenzékét megvásárolják, amivel óriási szolgálatot reméltek tenni a miniszterelnöknek.

Az egyik budapesti estilap szerint bizonyos, hogy Khuen-Héderváry tudott Szápáry László gróf és társának megvesztegetési manipulációjáról.

Beszélgetés Pap Zoltánnal.

Pap Zoltán képviselőnek az volt a szándéka, hogy a képviselőház ülésén folytatni fogja leleplezéseit. Ezekre a leleplezésekre azonban nem került még sor. Minthogy a közvélemény fantáziáját most főleg annak a viszonynak földerítése foglalkoztatja, amely gróf Szápáry Lászlót Khuen-Héderváry Károlylyal kapcsolta egybe, egyik fővárosi lap munkatársa fölkereste Pap Zoltán képviselőt s arra kérte, hogy mondja el azt a beszélgetést, amely közte és Dienes Márton között lefolyt s főleg azokat a részleteket ismerettesse meg vele, a melyek a föntemlített viszonyra világosságot vehetnek.

Pap Zoltán a következőket mondotta el:

— Dienes Márton főleg arra helyezte nagy súlyt, hogy az ügynek négy képviselőtársamat nyerjem meg.

— Nem volna-e szives megnevezni ezt a négy képviselőt? — kérdezte a tudósító.

— Neveket ma nem említek. De a parlamenti bizottság előtt meg fogom nevezni azokat, akiknek leszerelésére Dienes Márton engem akart felhasználni.

— Tette képviselő ur előtt nyilatkozatot Dienes arról az összegről, amelyet szolgálataért ön kérhet?

— Nem. Korlátokat egyáltalán nem szabott az összeg nagyságára nézve.

— Nem találta-e azt föltűnőnek, hogy Dienes Márton korlátlan összegeket bocsáthat rendelkezésére politikai szolgálatokért? — kérdezte a tudósító.

— Hogyne! Hisz éppen ez az a pont, amelyen a miniszterelnök összeköttetésére gondoltam felele Pap Zoltán. Elgondolkoztam ezen a dolgon s mert éppen itt reméltem világosságot találni a dologban, ezt kérdeztem: Hát te magával a bánál tárgyalasz? Direkte tőle hozod a pénzt? Dienes erre mosolyogva azt felelte: A bibliából kell vennem a magyarázatot. Emlékszel Pilátusra. A bán tartózkodó állásban marad. Mossa a kezét, hogy baj esetén semmi köze ne legyen ezekhez a dolgokkal s hogy ő réla semmire jusszon napfényre.

Ez a nyilatkozat nagyon megkapott s ezen a fonalon folytattam további kérdéseimet. Hát — kérdeztem — ez a te kegyelmes urad csak úgy szórja zsebéből a pénzt? Korlátlan összegeket?

— Légy nyugodt — felelte Dienes. — Az én kegyelmes uram az utolsó krajcárjáig vissza fogja kapni azt a pénzt, melyet erre a dologra költ.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Az ördög pilulái, bohózat.
Este: Katalin, operette.
Hétfő: Svihákok, operette. Rubos Árpád vendég-felléptével.
Kedd: Az éjjeli menedékhely, dráma.
Szerda: Az éjjeli menedékhely, dráma.
Csütörtök: Az éjjeli menedékhely, dráma.
Péntek: Drótostót, operette.
Szombat: Drótostót, operette.

* Rubos Árpád vendégszereplése. A Leszkay színházgazdája idejében Rubos Árpád volt az énekes-bonvivant, ki a közönség meglepésére működött színházunknál. Rubos hétfőn fog a nyári szinkörben a Svihákokban egyik leg jobb szerepében fellépni. Zilahy igazgató ezen előadás jövedelmét hazafias célra, az aradi Kossuth szoborra fordítja.

* Az éjjeli menedékhely. Gorkij nagy hírű életképét kedden mutatja be a társulat drámai személyzete. A darabot maga Zilahi Gyula rendezte; ő játssza benne a színészt az alkoholista, bölcselet. A darab az egész művelt világ színpadján óriási hatást keltett, bizonyára nálunk is a közönség nagy érdeklődésével fog találkozni. A darab szerdán és csütörtökön is kerül színre.

* Az utolsó ujdonság. Lehár nagyszabásu operettje A drótostót lesz e nyári évadnak utolsó ujdonsága. Az operett szép zenéje ma már mindenütt elterjedt. A nagyszabásu kiállításán Végh István nagy szorgalommal dolgozik. Az operett bemutatása pénteken lesz.

A király kegyelme.

(Szabadulás az aradi fogházból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Ritka módon szabadult ki ma az aradi törvényszék fogházából egy ember. A király kegyelme nyitotta meg előtte a fogház ajtaját, s az esetben az az érdekes, hogy nem a szokásos megkegyelmezésről van szó, midőn a jövőselelt rabok büntetéséből elengednek néhány évet, hanem itt a kegyelem a büntett minőségét változtatta meg.

A király kegyelme Dragán Mihály ottlakai lakóst érte, akit halált okozott súlyos testisértés büntetéseért öt havi börtönrre ítélte az aradi törvényszék.

Dragán Mihály egyszer Otlaka felé hajtott az országuton kocsiával, s véletlenül összekapadt a tengelye a vele szembe jövő Dávid András szekerekkel. Mikor szétválasztották a kocsikat, Dávid az ostorával rácsapott Dragára, aki visszavágta, s el akart hajtani. Dávid azonban utána ment, s a lábánál fogva lerántotta a kocsiról. A földre teperte és Pavelka Mihálylyal, aki Dáviddal egy kocsin ült, össze-vissza rugdosta.

Dragának is akadt segítője: a fia, aki meg az ő kocsiján ült. Apját veszedelemben látva, lekapsolta a kocsiról a löcsőt és odaadta az apjának. Dragán a löcsővel hadonászva hátrált a kocsijáig, s közben fejbe vágta Dávidot, úgy, hogy az rögtön meghalt. Egy másik ütés a fején érte Pavelkát, ki hat hétig feküdt meg az országuti verekedést.

Az aradi törvényszék Dragánt halált okozott súlyos testi sértés büntetéseért hat havi börtönrre ítélte. Minden fórumot megjárta a felelősség, s Dragán egy hónapot ki is töltött már a büntetésből, midőn ma megérkezett a királyi kegyelem.

Azzal az indokolással, hogy Dragán cselekvényében alig lépte át a jogos önvédelem határát, a kegyelem büntetésének hátra levő részét elengedte. Ennek folytán Dragánt még ma szabadlábra helyezték.

Bánffy a helyzetről.

(Bánffy Dezső br. a megvesztegetésről. — Khuen helyzete tarthatatlan. — A parlamenti bíróság. — Lesz-e új választás? — Az ellentétek elosztása. — A nemzeti követelések. — Van-e új pártra szükség?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

Nagyváradon Bánffy Dezső bárónak nagy pártja van s mikor zászlóbontását hírül hozták a lapok, ez a hír nagy örömet keltett a nagyváradiak körében. Figyelik minden tettét, minden szavát, minden várják, nagy súlyt fektetnek szereplésére. A mostani össze-visza politika idején is kíváncsiak voltak a véleményére. A Nagyváradi Napló egyik munkatársa, pusztán ebből a célból felutazott Budapestre és meginterjúvolta a sovíniszta nagy magyar embert.

Bánffy szívesen nyilatkozott. Súlyosnak, válságosnak mondta a politikai helyzetet. Szerinte Khuen-Héderváry helyzete tarthatatlan. Kísért a gyanu, hogy Szápáry nem magától és magáéból költött. O ugyan vádat senki ellen nem emel, mert pozitíve állítani semmit sem lehet, de ezt a gyanut elfojtani sem.

Szápáry ellen szerinte hivatalból kell a fegyelmi eljárást megindítani. A bünyügyi parlamenti bíróság komédia és céltalan dolog. Itt nagy hiba történt. Ezt a hibát kikorrigálni nem lehet: Khuennek mennie kell. Utána aztán egy szürke politikusnak kell következnie, aki kibékítendő a különféle ellentéteket.

Hogy lesz-e mostanában új választás, erre nézve ezeket mondta: Választás okvetlenül lesz. Évvel a parlamenttel dolgozni nem lehet. Ez beteg, képtelen parlament, még az utána következő is az lesz talán. A parlament tekintélye jó időre oda van. Ezt nehezen s csak bölcs vezetéssel lehet visszaszerezni.

— Ugy gondolom. — mondta — hogy például tíz évre való programot kell kiszabni. E programra nézve előzetes egyetértése legyen a koronának és parlamentnek. Hogy úgy lehessen dolgozni, mint az egyházpolitikai harcok idején, mikor a függetlenségi párt liberális része támogatta a kormány javaslatát, úgy hogy csak a methodus, csak a részletek felett vitázzanak a pártok.

Szerinte nem nyersen kiméletlenül, hanem békés egyetértéssel kell az eszméket a fórumra vinni s igyekezni kell az ellentéteket a király és a nemzet között elosztani.

A nemzet követeléseit ő szerinte is jogosnak, de persze ezeket egyszerre megvalósítani lehetetlen. Ő szerinte előbb csak magyar katona nevelést kellene biztosítani s aztán a többi s meggyőződése, hogy ilyen formán a korona sem zárkóznék el a nemzeti kívánalmainak teljesítésétől.

Ennyit mondott a napi politikára vonatkozólag. Ami a zászlóbontását illeti, azzal igazán csak a nemzet ügyét akarja szolgálni, más célja nincs; már elérte mindazt, amit szereplő magyar ember elérhet.

Uj pártalakulást szükségesnek tart, de ez csak akkor viheti győzelemre zászlaját, ha az esetleges választásnál nyolc tiz kezület áll rendelkezésére.

Végül a politikai ellenfelei által felhozott azon vád ellen tiltakozott, mintha valaha ő is vesztegetett volna. Hiszen akkor — ugymond — nem kellene most új pártot csinálni.

SPORT.

+ Az aradi tornaegyesület augusztus hó 15-én és 16-án, a kettős ünnep alkalmából kirándulást rendez az Al Dunára. I. dulás 14-én délután 5 órakor Temesvársn át Buziásra, onnan hajón Orsovára, Orsováról a korona kápolna és Ada Kaleh megtekintése után Herkulesfürdőre. Herkulesfürdőről 16-án, vasárnap délután gyorsvonattal visszaindulás és este 11 órakor megérkezés Aradra. A vasuti és hajózási költség II. osztályon 14—15 koronába kerül. A résztvevők felkértenek, hogy a részletes program megállapítása és a további kedvezmények kieszközlése végett lehetőleg a hó 10-éig hétköznapokon d. u. 6—8 óra között a liceumi tornacsarnokban jelentkezni sziveskedjenek. Az elnökség.

Az első füst a konklave fölött.

(Eredménytelen szavazás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

Ma kezdődött meg a szavazás a Vatikánban. A nép óriási tömegben leste, vajjon száll-e füst a Vatikán felé, vagy pedig már az első napon eredményre vezet a szavazás. A füst, mely a szavazó-lapok elégetéséből származik, azt jeleníti, hogy a szavazásnak nincs határozott eredménye s a választás másnap tovább folyik. A várakozók egyszerre megpillantották a füstfelhőt, mely a Sixtus-kápolna felett szállva tudatta, hogy az első napi szavazás nem volt eredményes.

A római eseményekről mai távirataink a következők:

Róma, augusztus 1. A konklavéba 865 személy vonult be és pedig 62 bíboros, 62 konklavista, 62 nemes testőr és 63 komornyik, továbbá 40 érsek és püspökök, akik a konklavéban a szolgálatot fogják ellátni, 40 szakács és 20 munkás. Ezekhez csatlakoznak még a konklave többi funkcionáriusai. Megerősítést nyer, hogy XIII. Leó pápa a konklavéra vonatkozó szabályzatot hagyott hátra. Ez a szabályzat, amely 1882-ből származik, abban különbözik IX. Pius pápa hasonló szabályzatától, hogy a konklave helyéül Rómát ajánlja.

Róma, augusztus 1. A Szent-Péter-téren összegyűlt közönség ma este nagy érdeklődéssel vette észre, hogy a Sixtus-kápolna felett füst látható. Mások a nagy Loggia de la Benedictione közelébe mentek, hogy meglássák, nem jelent-e meg a bíbornokok egyike, hogy kihirdesse a választás eredményét. A közönség fél óra mulva szétszórt, belátva, hogy hiába várt. A füst azt bizonyította, hogy a szavazatok nem adtak határozott eredményt.

Róma, augusztus 1. Ferrera bíboros nem vett részt a konklavé bezáró ceremóniáján. A bíbornok rosszullete miatt a cellájában, ágyban volt kénytelen maradni. Három bíbornokot rendeltek melléje ápolóul.

Berlin, aug. 1. A Berliner Tagblattnak jelentik Rómából: A tegnapi kongregáció után egy csoport olasz és spanyol bíbornok köze-

pette *Gibbons* Gusztáv amerikai bibornok *Levesen támadta Rampolla politikáját*, mondván, hogy az ő pápasága nagy veszedelmeket hozna az egyházra s ha az eddigi politikáját folytatják, a spanyolországi egyház is úgy fog járni, mint a franciaországié. A bibornoki testület többségében a békés pápai politikának szükségességét hangoztatják.

Róma, aug. 1. A külföldi bibornokok a *Vatikán kincse után nyomoznak*, amely Pius pápa idejében száz millió frankra rugott. Ebből csak ma már negyven millió van. Oka ennek részben az, hogy XIII. Leó pápa sok pénzt költött elszegényedett arisztokrata családok felelősségére, részben a tévesztett üzleti spekulációk, részben a rossz gazdálkodás és a számos nagy lopás, ami a Vatikánban történt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap d. u. 8 órakor saját házában hivatalos helyiségben rendes havi ülés tart, melyre a választmányi tag urakat e helyen is meghívja *Rosmanith* Albert elnöke.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap délután 8 órakor tartja rendes havi választmányi ülését.

(*) Az erzsébetvárosi Testvériség agghonvédek segélyző asztaltársaság vasárnap délután tartja havi értekezletét *Rittler* János vendégüljében.

(*) A Kossuth Lajos asztaltársaság hétfői értekezlete a szokott időtől eltérőleg színházi előadás után veszi kezdetét.

A főhadnagy ur vizkurája.

(Meggyötört önkénytesek.)

Arad, augusztus 1.

Most, amikor az egész közvéleményt elfogja a jogos felháborodás a bileki gáztett miatt, s általában követelik annak a barbár szellemnek a kiküszöbölését, amely az embert katonáknál valóságos baromnak tekint: szomorúan érdekes az a levél, amelyet a nagyváradi házi ezred egy volt tartalékos tisztje ír. Egész sereg brutalitást sorol fel benne abból az időből, amikor *Aulich* Henrik volt az ezredparancsnok. A kegyetlenkedések közül különösen érdekes az alábbi:

Egy száz főhadnagy volt akkor az önkénytesek kiképző tisztje. Ez a főhadnagy, ami nem valami nagy újság, valósággal gyűlölte a magyar önkényteseket.

Egy ízben, mint az akkori önkénytesek panaszták, a főhadnagy teljes felszereléssel kora reggel kivezényelte őket a gyakorló térre. A főhadnagy urnak rossz kedve volt, miből természetesen következik, hogy a gyakorlatozás rosszul ment. Késő délig, pihenő nélkül kint az önkényteseket a főhadnagy ur, — kinek szükség esetén nevével is szolgálhatok — s déltájban futtatást rendezett, futás közben három önkéntes rosszul lett. Nevezetesen egy *Berger* Miksa és egy *Hajnal* nevű. A harmadik nevére nem emlékezem, de tudom, hogy később kiszuperálták.

A főhadnagy ur egetverő káromkodással hívta vissza az önkényteseket, kikről csurgott a víz s lihegtek a hőségtől. A főhadnagy ur vigyázzba állította őket. Oda intette a markotányos szekeret s maga felé arcvonalat koman-dirozott. Most aztán oda ment a markotányoshoz, s az önkénytesek felé fordulva egy pohár friss vizet ivott, majd kedélyes villás reggelit rendezett.

Mikor elvégezte, a vigyázzban álló önkényteseket a város felé vezette. Ekkor már senki sem volt a gyakorló téren. Vagy háromszor vevényelte az önkényteseket hazafelé s a város

közepéről visszavitte a katonákat a gyakorló térre, később, mikor a várba értek, tovább gyakoroltatta őket, ezalatt a főhadnagy ebédelt, a katonákat pedig ebéd nélkül vezette vissza a gyakorló térre.

Nyolc órakor este értek a várba étlen szomjan, amikor a főhadnagy ur még iskolát tartott, mert így érdemelték ezt meg a lusta kénykök.

Héderváry gyanuban.

(Szenzációk a parlamenti-bizottság előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 1.

A parlamenti vizsgáló bizottság előtti kihallgatások ma szenzációs fordulatot vettek, melyek alkalmasak arra, hogy a szabadelvű pártnak *Khuen-Héderváry* gróf iránti bizalmát mélyen megrendítsék. Ha mindama vallomások, melyeket ma a bizottság előtt tettek, csak legkevesebb részben is beigazolást nyernek: nemcsak a kormányra háramlik ebből helyrehozhatatlan vereség, de moraliter magára a szabadelvű pártra is, a mely *Khuen-Héderváry*t támogatta.

Kimondhatatlan megdöbbenés veti ma erőt a jelenlevőkön, mikor *Olay* Lajos tett vallomást, majd később, mikor *Vérsi* József megkezdte a lesújtó nyilatkozatokat. *Seress* Gyula vallomása alatt a bizottsági tagok s a hallgatóságban helyet foglaló képviselők ámulva néztek egymásra, hogy ily dolgok lehetségesek-e. A súlyos vallomások sorozatát kiegészítette aztán *Deák* Jenő, a ki szintén érdekes részleteket tárt fel abból a kampányból, melyet az ellenzék összevásárlására szerveztek.

Ma kellett volna kihallgatni a miniszterelnököt is, *Khuen-Héderváry* azonban nem jelent meg a parlamenti bizottság előtt. Hétfőn ígérkezett vallomást tenni. Természetesen ebből is tápot fogott az ellene immár erősen felmerült gyanu.

Ma délelőtt 11 órára hívták egybe a parlamenti vizsgáló-bizottság folytatólagos ülését. A tegnapi események hatása alatt állanak ma is. *Szapáry* Lászlónak vallomása alatt tanúsított szinte önkivületi állapot megrendítő hatással volt mindenkire. Gróf *Szapáry* László értesülésünk szerint még ma, vagy holnap el fog utazni *öcsöce*, *Szapáry* Pál kíséretében valami csendes helyre s egyhamar vissza sem fog térni. Ezek szerint a bizottság előtt sem fog többé megjelenni. *Szapáry* László maga is befejezetteknek tekinti politikai pályáját és egész közszereplését.

A bizottság permanenciában van s naponként délelőtt tizenegyötől kettőig, meg délután öttől tízig ülésezik. Mára úgy állapította meg tárgyalási sorrendjét, hogy beidézte *Ritter* Imrét, akinek nevére szólott az a takarékkönyv, amit *Dienes* Márton *Pap* Zoltánnak átadott, beidézte továbbá *Olay* Lajost, *Fáy* Istvánt és beidézte az *Országos Takarékpénztár* ama közegeit, kik felvilágosítást adhatnak arról, hogy *Szapáry* László mennyi pénzt folyósított az utóbbi hetekben e takarékpénztárnál. Erre vonatkozóan az *Országos Takarékpénztár* könyvkivonatait is bekérték.

A képviselők nagy számmal gyűltek ma is a delegációs terembe, hogy tanui legyenek a parlamenti bizottság tárgyalásának. A gyönyörű terem hatalmas zöld asztala körül két sor szék van, de így is

sok képviselőnek állnia kell. A tizenöttagú bizottság az asztal fejen ül s ott van egy szék a kihallgatandó számára is.

A tárgyalás megnyitásakor a beidézetek közül csak *Olay* és *Fáy* István vannak jelen. Általános szenzációt keltett *Olay* Lajos vallomásának az a része, hogy neki biztos adatai vannak arról, mikép *Khuen-Héderváry* grófnak a megvesztegetésről már előzőleg tudomása volt.

A tárgyalás második napjáról a következő tudósításunk szól:

Mi van *Dienes*sel?

Rohonyi Gyula elnök pontban 11-kor nyitja meg a folytatólagos tárgyalást a következőkép: T. bizottság! A tárgyalás megkezdése előtt három rendbeil bejelentést kell tennem. Az első bejelentésem az, hogy a közönséghez intézett felhívás a mai lapokban közzététett. Méltóztatnak kívánni, hogy ez a felhívás megisméltessék, vagy elég volt az egyszeri közlés.

Polónyi Géza: Azt hiszem, egyelőre nem szükséges a megisméltés iránt határozni. A körülményekhez képest eziránt később határozhatunk. (Helyeslés.)

Elnök: Tehát egyelőre határozathozatalra szükség nincs és a t. bizottság egyszerűen tudomásul veszi, hogy a felhívás a lapokban közzététett. (Helyeslés.)

Polónyi Géza: Azt is kérem, hogy a felhívás a jegyzőkönyv mellé csatoltassék, mint melléklet igazolásul. (Helyeslés.)

Elnök: Ha méltóztatnak az indítványhoz hozzájárulni, a felhívás csatoltatni fog a jegyzőkönyvhez. (Helyeslés.) Második bejelentésem az, hogy ma reggel az ülés előtt személyesen elmentem az igazságügyminiszter urhoz és kérdést intéztem hozzá, vajjon van-e hivatalos tudomása arról, hogy *Dienes* Márton elfogatott? Erre tőle azt az értesítést nyertem, hogy erről pozitív hivatalos értesítése nincsen, a rendőrséghez még nem érkezett semmiféle hivatalos értesítés, mert a rendőrség a dolog természetéből folyólag a berlini rendőrséget megkereste az elfogatás iránt, de onnan még hivatalos értesítés nem érkezett ez ideig. Birom azonban az igazságügyminiszter ígéretét, hogy amennyiben még ezen ülés folyama alatt, vagy a délutáni ülés folyama alatt érkezik ilyen jelentés, azonnal intézkedni fog az iránt, hogy ez a bizottság tudomására jusson.

Polónyi Géza: Bátor vagyok ezt kiegészítőleg még azt adni elő, hogy miután *Dienes* Márton nagyon gyanus körülmények között szökött meg, illetőleg nagyon gyanus körülmények között vált lehetővé a megszökése, másrészt miután nekem biztos adataim voltak arról, hogy ő ott meghatározott helyeken tartózkodik és ennek dacára e pillanatig nem érkezett értesítés az ő letartóztatásáról, ámbar én biztos adatokat szolgáltatam arra nézve, hogy ő hol tartózkodik, — én ez adatokat kiegészítendőknék tartom és felkérem a tisztelt elnök urat, kegyeskedjék már most eziránt is felvilágosítást kérni: mely intézkedések tétettek és mikor tétettek az ő letartóztatása iránt? Eziránt az elnök talán szintén, ugy amint most tette, személyes érintkezés útján legyen szives felvilágosítást kérni.

Elnök: Amennyiben a bizottság azt óhajtja, illetőleg nekem ily irányban utasítást ad, szívesen fogok érintkezésben maradni az igazságügyminiszter ural továbbra is és erre nézve a felvilágosítást megadom a tisztelt bizottságnak.

Nagy Ferenc: Arra vagyok bátor ismételve figyelmeztetni a t. bizottságot, hogy abból az ügyből kifolyólag, amely előttünk van, nekünk semminemű hivatalos ingerenciánk elfogatására

nézve nincs és nem leh. t. Eufélogva mindaz, ami az elfogatásra vonatkozik, — minthogy az egész más ügyből kifolyólag lehetséges, ha lehetséges, váltohamisítás vagy csalás alapján — ennél fogva ez, ami most kívánatik az elnök úrtól, csak oly nem hivatalos módon való informálás lehet és az elnök ur is csak ily nem hivatalos módon közölheti velünk az eredményt. Mi nem azért követeljük az elfogatást, hogy ennek következtében ez ügyből kifolyólag Dienes köteles legyen itt előterjesztést tenni, hanem csak azért, hogy Budapesten legyen és ennek folytán lehessen remény, hogy ő aztán megjelenik a bizottság előtt. Hivatalos megkeresést, hivatalos utasítást és hasonlót, ezt én a bizottság hatáskörének szempontjából nem tartom megfelelőnek. Egyébként én azonban hozzájárulok ahhoz, mit Polónyi t. tagtársam kíván, de mondom, csak úgy, amint tegnap is elrendeltetett, illetőleg kívánatosnak jeleztetett.

A kormány gyanúban.

Miklós Odön: Ha a miniszter megtette az elfogatás iránti intézkedést, a bizottság ezt nem presszionálhatja.

Polónyi: Ha bebizonyul, hogy Dienes elfogatása iránt, nem intézkedtek kellőleg, akkor a kormány mulasztást követett el azért, hogy Dienes rendelkezésre ne állhasson. Az ülés végén indítványokkal igazolja, hogy Dienesnek ebben az ügyben szerepléséhez segédkezet nyújtottak a kormány részéről.

Elnök: Méltóztassék megállapodni, hogy én ebben az ügyben állandó érintkezésben maradjak az igazságügyminiszterrel.

Ezután a jegyzőkönyv hitelesítése iránt történt intézkedés.

Tóth János javaslatára elhatározták, hogy ezután minden ülést követő napon a tanuk előtt felolvassák vallomásaikat és azután hitelesítik azokat.

Ivánka Oszkár javaslatára a tegnapi naplót átküldik a szomszéd szobában tartózkodó Pap Zoltánnak és Szápáry László grófnak, hogy kiki olvassa el a saját vallomását, azután fel fognak szólíttatni, hogy nyilatkozzanak arról, hiven vették-e fel a vallomásukat?

A tanuk előlétele.

Következnek a tanukihallgatások.

Elnök kérésére első sorban **Fáy István** képviselőt hallgatják ki, mint tanut.

Fáy István előadja, hogy 43 éves református, párbajért el volt ítélve.

Nagy Ferenc kéri, hogy az előélet iránt kérdést ne intézzenek a tanuktól ezeket kérdjék: Mi a vezeték és keresztnévük, hány évesek, milyen a vallásuk, mi az állásuk vagy foglalkozásuk, rokonságban vannak-e az érdekeltekkel, nem háramlik-e haszon vagy kár a vallomás miatt, nem ígértetett, vagy adatott-e valami a tanuknak a vallomásért és nem volt-e a vallomásra utasítva, vagy rábeszélve?

Ivánka Oszkár nem járul ehhez hozzá; mert nagyon fontosnak tartja, hogy a tanunak milyen az előlétele?

Polónyi és **Nagy Ferenc** ellenkező nézetet vannak.

Kubinyi ragaszkodik Ivánka kívánságához.

Tóth János szükségtelenné tartja az előéletre vonatkozó kérdést.

Elnök ezt az indítványt szavazásra bocsátja mire hatan Ivánka mellett és hatan ellene szavaznak.

Elnök akként dönti el szavazatával a kérdést, hogy az előéletük iránt is megkérdezzék a tanukat.

Adatok Hédeváry ellen.

Fáy István előadja, hogy e hó 17-én a függetlenségi pártnak értekezlete volt, a melyre Olay Lajossal együtt ő is meg volt hívva. Olay ekkor félrehívta, hogy nagyfontosságú közlése van számára, de ma el ne mondja senkinek. Ekkor elmondta neki a Pap Zoltán elleni vesztegetést. Este a Vampeticsben Pap Zoltán maga mondta el az egész esetet. Lovászy is ott volt. Elhatározták, hogy a dolgot másnap a képviselőház elé viszik.

Olay Lajost hallgatták ki ezután, a ki általános meglepetésre kijelentette, hogy neki biztos adatai vannak arról, hogy a vesztegetésről a miniszterelnök is tudott és hallott arról is, hogy több más képviselőt is megvesztegettek volna.

A hozzá intézett kérdésekre Olay azt felelte, hogy az illetőket csak az összehívhatatlansági bizottság előtt nevezné meg abban az esetben, ha a miniszterelnök addig le nem mondana.

Vásár egy újságra.

A parlamenti bizottság délután ismét összeült.

Molnár Jenő lényegtelen vallomást tett.

Vérsi József következett ezután. Előadta, hogy néhány hét előtt egy **Hartstein** nevű ember közbenjárásával lapját, a **Budapesti Naplót** meg akarták venni. Állítólag lapja egy érdekszövetség útján áll. Mikor a megvétel nem sikerült, azzal a prozocióval jöttek hozzá, hogy ezer példányra előfizetnek. Azonközben más utakon is megkísérelték a hozzáférést. Összevásárolták a váltóit, azokat végrehajtották lapjának még a címszalagjait is lefoglalták. Hiszi — bár közvetlen bizonyítéka nincsen rá — hogy ugyanazon eljárást akarták vele szemben is követni, a mit **Nessi Pállal** tettek.

A parlamenti bizottság több tagjának hosszas faggatására **Vérsi** kijelentette, hogy **Hartstein**on kívül **Hagara** beregmezei főispán és **Teleky Gyula** gróf, a miniszterelnök sógora szintén tudott a dologról. Mivel **Teleky** gróf a teremben jelen van, kéri ennek tanuként való kihallgatását.

Kiszabadítás az államfogházból.

Teleky Gyula gróf **Polónyi Géza** kérdésére kijelenti, hogy Dienesnek az államfogházból való kiszabadítására semmiféle befolyással nem volt.

— Irt e ez ügyben levelet — kéri **Polónyi**.

— Nem — volt a válasz.

Polónyi kijelenti, hogy a levél kezei között van. Arra nézve, hogy a közbenjárás tényleg megtörtént, kéri a váci államfogház igazgatójának kihallgatását.

Nessi áll az utamban.

Seress Gyula hírlapíró vallomása következett ezután.

Dienes, ki vele a legbensőbb barátságban volt, elmondta neki, hogy **Singer** Arturral megjelent a Nemzeti kaszinóban, hol őket **Szapáry László** gróf fogadta. Ott tartózkodott az egyik mellékszobában **Khuen-Héderváry** gróf is. Dienes jelentése alapján **Szapáry** megmondta **Khuen-Héderváry**nak, hogy **Pap Zoltán** meg van vásárolva. **Khuen-Héderváry** erre ingerülten felelte:

— Nem ez kell nekem. **Nessi Pál** áll az utamban! Őt kell megvenni. Kerül, amibe kerül.

Erre **Szapáry** kijött a másik szobába s így szólt **Singer**hez:

On most már tudja mi a feladata: **Nessi**hez kell férköznie.

A miniszterelnök nem jelent meg.

Mikor a kihallgatás eddig jutott, az elnök szünetet rendelt.

Közben **Plósz Sándor** igazságügyminiszter-

hez **Khuen-Héderváry**-tól levél érkezett, melyben tudatja, hogy nem jelenhetik meg.

Valószínűleg hétfőn fogják kihallgatni a miniszterelnököt.

Az igazságügyminiszter vallomása.

Plósz Sándor igazságügyminiszter jelentkezett ezután önként kihallgatásra.

Polónyi Géza intézett hozzá kérdést arra nézve, hogy Dienes kézrekerítését illetőleg milyen intézkedések történtek?

Plósz kijelenti, hogy délután öt órakor felhívták a rendőrséget, állítsa elő Dieneset. Mikor tudomást szereztek róla, hogy Budapestről megszökött, táviratiag értesítették a rendőrségeket köztük a berlinit is. Elfogatási parancsot nem lehetett kiadni, mert törvényszéki határozat nem volt.

Polónyi: A telefont mért nem vették igénybe a Berlinnel való értekezésnél?

Plósz: A telefon-összeköttetés Budapest és Berlin között tegnap és ma el volt romolva.

Stoll Rudolf lényegtelen vallomása következett, melyben megerősítette **Polónyi** állításait.

Hatszáz ezer korona.

Rendkívül érdekes volt **Deák Jenő** vallomása, melynek folyamán az ellenzék elleni csunya szervezkedés sok adata került napfényre.

Dienes mondta neki, hogy **Szapáry László** közölte vele, miképen készítette elő az egész megvesztegetési haditervet. Ha sikerült volna **Pap Zoltán** megvesztegetni, úgy 600,000 koronát bocsátott volna rendelkezésére, abból a célból, hogy az egész ellenzékot vásárolja meg vele.

Elmondott ezután **Deák** több, eddig rejtve maradt dolgot Dienes szökéséről. Mikor **Pap Zoltán** a képviselőházban leleplezte a vesztegetési tervet, **Singer** Artur elment Dienes lakására, s ott félóránál járt fel-alá kétségbeesésében. Csak akkor lett nyugodtabb, midőn megtudta, hogy Dieneset eltávolítják, s pénz adnak neki.

Szökés rendőri fedezettel.

Ezekkel kapcsolatban úgy értesült **Deák**, hogy Dienes mellé detektívet is adtak, hogy **Hamburgig** elkísérje. Dienes kíséretében még volt valaki: **Heyyi Jenő** fiumei lapszerkesztő.

A vesztegetési pénzekről is sokat tudott **Deák**. **Bánffy Miklós** gróf 85,000 koronát bízott **Hegyire**, a melyből 25,000 forintot kellett átadnia Dienesnek **Hamburgban**, hogy folytassa útját **New Yorkba**.

Deák vallomása után befejezték a tanuk kihallgatását.

Ezután **Singer** Artur jelentkezett, ki este kilenc órára volt berendelve. Felkérték, hogy hétfőn reggel jelentkezék.

Ezzel az ülés éjjel fél tizenegy órakor véget ért.

TANÜGY.

(—) A kultuszminiszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter **Szabó Béla** új-szentannai állami polgári fiúiskolai igazgatótanítónak, a ki az új-szentannai állami polgári fiúiskola szegény tanulóinak segítő alapja javára 240 koronát adományozott, köszönetét nyilvánította.

(—) Athelyezett tanító. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter áthelyezte **Fábián István** nagyszöllősi állami polgári iskolai segéd-tanítót jelenlegi minőségében a **lippai** állami polgári iskolához.

Az aradi lakatosok bérmozgalma.

(Az ötödik sztrájk.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Az ötödik sztrájk van készülöben Aradon. A kőművesek, sütők, ácsok és cipész-munkások után most az épületlakatosok kezdtek bérmozgalmat, mintegy ötven-hatvan aradi lakatos segéd jelentette be ma a rendőrkapitányi hivatal iparhatósági ügyosztálya vezetőjének: Zuber Andor rendőrfogalmazónak, hogy munkabériszervezésekkel nincsenek megelégedve és ezért bérmozgalmat kezdenek.

Előadták követeléseiket is, melyek a következők:

1. Tíz órás munkaidő.
2. Az akkord-munka eltörlése.
3. Béremelés.

Ezek közül természetesen a harmadik pont a leglényegesebb: a segédek ötven fillér órabért követelnek.

Az iparhatóság kötelességéhez hiven megalkototta a tizenkét tagú békéltető-bizottságot, melybe a mesterek hat-, a segédek szintén hat tagot választottak. A békéltető-bizottság holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja megtartani első ülését Zuber Andor rendőrfogalmazó, iparhatósági biztos elnöklése alatt. A segédek nem hagyták abba a munkát, miután sztrájk még eddig nincs, s csak a kiegyenlítő tárgyalások elején állanak.

Már most meglehetősen állapítani azonban, hogy a bérmozgalom aligha fog a segédek követelésének teljes kielégítésével járni. Olyan magas munkabériszervezések, melyet a mesterek alig adhatnának meg. Ötven filléres órabér és napi tíz órás munkaidő mellett egy segéd naponta öt koronát keresne. Ez olyan összeg, és olyan tulzatos követelés a segédek részéről, amelyet a mai magyarországi iparviszonyok mellett a munkaadók nem teljesíthetnek.

Nem lehetetlen azonban, hogy a békéltető tárgyalások során a segédek engedni fognak követelésükből, a munkaadók valamivel fölemelik az eddig fizetett bért s akkor a mozgalom sztrájk nélkül is elmúlik.

Még egy aradi szélhámos.

(Csáky báró viselt dolgai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Hirt Jakab szegedi vendéglős abba a különös szerencsésbe keveredett nemrégiben, hogy egy valószínű báró urat sorozhatott a rendes kuncsaftjai közé. Eme bizonyos ur előkelő nonszalanszszal szokott olykor beköszönteni és pokoli módon tudta adni az arisztokratát.

— Báró Csáky vagyok Aradról — mondta ilyenkor nemes egyszerűséggel, ha valaki utjába akadt.

Evett, ivott és gavallérosan fizetett. Közben azonban olyan nagyszerű dolgokról beszélgetett, hogy az embernek szinte elállott a lélekzete. Hogy milyen jó volt az idén a termés! Milyen remek kastélya, pompás lovai vannak neki Aradmegyében. Egyszer majd elviszi oda a Hirt urat is. Mondta még azt is, hogy a feleségét egy huszárfőhadnagy megszőktette és ezért mulat olyan erősen.

Tényleg: a minap beállított és azt mondta a vendéglősnek, hogy viszi magával.

— Csakhogy mindenféle polgári toaletten nem lehet ám oda menni, — tette hozzá. — Itt vannak a minták, tessék választani és ruhát csináltatni, amennyi tetszik; én fizetem! A jámbor vendéglős szabódott erősen.

— No, csak semmi szerénykedés! Az én zsebemre megy, punktum!

Eme diskurzus alatt azonban hatalmasan ellátta belső részeit a jeles ur mindenféle jóval. Evett, ivott, majd elment, azt mondta, megnézi, hogy mit csinál a négyes fogata s abrakoltatták-e rendesen a lovakat.

Egy óra múlva egy félreacsapott kontyú hölgygyel tért vissza. Most ketten mulattak. Cigányt is hozattak és azokat is itatták. A báró ur mulatozás közben elkedvetlenedett, a kedveztlen termés, a rossz fizetési kilátások aggasztották. De azért, egészséges filozófiával megállapodott abban, hogy busuljon a ló, elég nagy a feje.

Késő éjfélig mulatott a vendég s mert ekkor ahelyett, hogy fizetett volna, olyan tünetek mutatkoztak rajta, mint akinek a legforróbb vágya volna a leggyorsabb tempóban, de minden kinosabb feltűnés nélkül eltűnni a végtelen űrben, a vendéglős először az udvariaság határai között felhívta a méltóságos urat, hogy előbb bonyolítsa le csekély huszonhal koronás számláját és azután mehet a pokolba.

A méltóságos báró ur azt felelte, hogy holnap a bankból fölcszed néhány darab százast és fizet.

Hirt természetesen nem azért Hirt, hogy a stammgastjától be engedje magát csapni. Zálogot kért tőle és mikor nem kapott, elvette a báró ur katonakönyvét. Abból meg hamarosan kiderült, hogy önként Csábi Antainak hívják a valószínű nevén. Csábi és semmi más. Egyszerűen, báró nélkül. De kiderült az is, hogy Csábi ur — szabólegény Aradon.

A rendőrség persze azonnal tudomást vett a dologról és megindította az eljárást a „báró ur“ ellen.

Nem lesz sorozás.

(Katonatisztek szabadságelölés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

A politikai válságnak tudvalevőleg az a legsúlyosabb következménye, hogy a sorozást nem lehetett idejében megejteni. Az ujoncozást most már az esetre sem rendelheti el a honvédelmi kormány, ha a törvényhozás megajánlja az ujoncokat, mert közigazgatási nehézségbe ütközik. A katonai behívók kézbesítése legalább is egy hónapig tart, a sorozás pedig két hónapot vesz igénybe. Technikai lehetetlenség tehát október elsejére ujoncozni.

Fölmerült már korábban az a kérdés, hogy a harmadik évüket szolgáló katonákat, illetve a honvédségnél a második évüket szolgálókat nem lehet-e a jövő január elsejéig a kaszárnyákban tartani? A törvény kivételes esetben fölhatalmazást ad a honvédelmi kormánynak, hogy a katonákat az utolsó esztendő végéig szolgálatban tarthassa.

Ezzel a kedvezményvel, — mint egyik szegedi lapársunk a legilletékesebb katonai forrásból nyert értesülés szerint közli — nem fog élni a honvédelmi kormány. A katonákat tehát nem tartják bent a kaszárnyákban január elsejéig. Az összes ezredék tisztjei két hónapi szabadságot kapnak a nagygyakorlat után, mert nem lesz legénység, amelyet oktatni lehetne.

A gyalogosok semmi esetre sem szolgálnak tovább a hadgyakorlatok után. A lovasságnál ez ideig még nem tudják, vajjon haza küldik-e a legénységet, mert ha haza küldenék, úgy október elsejétől fogva nagyon csekély lenne a létszám és

a kaszárnyákban alig lenne elég ember a lovak ápolására.

A legfelsőbb hadügyi vezetőség ezen elhatározásáról már a magyarországi ezredekben is tudomást szerestek. Egy magasrangú katonatiszt nyíltan hangoztatta az október elseje után bekövetkező állapotokat.

Kérdés még, hogy az önként jelentkező vagy a már korábban besorozott, de ki nem szolgált önkéntes védköteleseket behívhatják-e szolgálatra? A közjogászok véleménye szerint megajánlási (kiállítási) törvény hiányában ezt sem szabad tenni.

Ezekkel a hírekkel szemben kuriózum gyanánt közöljük még az alábbiakat:

Egy budapesti esti lap szerint a napokban az összes vármegyék alispáni hivatalához oly értelmű titkos rendelet érkezett a minisztériumtól, hogy a vármegyék úgy intézkedjenek, hogy az ez évi sorozásnak augusztus hó 27-én leendő megkezdésére okvetlen készen álljanak, minthogy ezen a napon, bármiképp alakuljanak is a viszonyok, a sorozások meg fognak kezdeni, még pedig olyképen, hogy az eddigi két bizottság helyett 4—6 komisszió fog működni.

HIREK.

— Augusztus elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlöny-re. Kérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek az előfizetésük lejárt, kegyeskedjenek azt mielőbb megújítani, nehogy a lap tovább küldése késedelmet szenvedjen.

— Könyörgések az új pápáért. Tegnapelőtt este ült össze a konklave helyiségeiben a bíborosok testülete, hogy az elhunyt XIII. Leó helyett új pápát adjon a katolikus egyháznak s az egész világ várakozással néz e választás elé. Az égi hatalomhoz, az egyház láthatatlan vezéréhez fordul a hívek serege, hogy érdemes, méltó, látható főt adjon egyházának. Amióta a nagyemlékű XIII. Leót eltemették, a templomokban mindenütt s így Aradon is a papság együtt imádkozik a néppel a szerencsés választásért, holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor pedig ünnepélyes nagymise lesz a Kőlcsey-utcai templomban „pro eligendo Summo Pontifice“, a konklave szerencsés befejezéseért s az Ur szíve szerinti pápa-választásért.

— Miniszterek a királynál. Ischlból sürgönyzik: A király ma délelőtt kilenc órakor kihallgatáson fogadta Körber osztrák miniszterelnököt és Boem-Bawerk pénzügyminisztert. A két osztrák miniszter délelőtt tíz órakor az Erzsébet-szállóban Lukács László pénzügyminiszterrel értekezett.

— Új vonat az aradi hegyaljára. Az Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága a hegyaljai szőlőbirtokosokat igen fontos és életrevaló újtásról értesíti, a mely lehetővé teszi, hogy a szőlőtulajdonosok a teljes napi munkálataik befejezéséig kint maradhassanak a hegyaljában s csak késő este érkezhessenek vissza Aradra, valamint a közbeeső állomásokra. E célból a szőlőmunkálatok és a szüret ideje alatt a hegyalja leglátogatottabb vidékéről este Aradra visszainduló tehervonatot augusztus hó 15-től, október végeig személyszállítással közlekedtetik. A szőlőbirtokosoknak, valamint a kiránduló közönségnek nagy szolgálatot tevő eme intézkedéséről a vasut igazgatósága a következő hirdetményt teszi közzé:

A körösvölgyi vonal mentén elterülő szőlők birtokosainak érdekét szolgáló, igazgatóságunk 1908. évi augusztus hó 15-től októ-

ber 81-ig a 147. számú tehervonatunkat személyszállítással kötelekedtetni első, második és harmadik osztályú utasok részére az alábbi menetrend szerint:

Pankota	indulás este	6.45 p.
Muska-Magyarád	"	7.00 p.
Világos	"	7.25 p.
Kerek	"	7.48 p.
Uj-Szt.-Anna	"	8.20 p.
Zimánd-Ujfalu	"	8.48 p.
Otvenes	"	8.56 p.
Arad	érkezés este	9.20 p.

A megállóhelyeken a vonat csak utasok jelentkezése esetén áll meg. E vonatunk közlekedésével lehetővé óhajtjuk tenni, hogy a szőlőbirtokosok ne legyenek kénytelenek a napi munkálatok befejezése előtt elhagyni szállójukat, de megvárva azok befejezését, kényelmesen elérjék éjszakára otthonukat.

— **Asztalos Sándor szobra.** Az *Asztalos Sándor asztaltársaság* holnap, vasárnap délután 3 órakor tartja a *Millenium* sörcsarnok külön helyiségében alakuló közgyűlését, melyre a szervező bizottság Aradváros hazafias közönségét tisztelettel meghívja. Az emlékbeszéd megtartására Szondy János tanítóképző intézeti tanár kéretett fel, kinek kitűnő szónoki tehetségéről több ízben volt alkalmunk meggyőződést szereznünk. Mint értesülünk, az asztaltársaság, mint szoborbizottság a megalakulás után semmiféle nyilvános nagyobb mozgalmat nem indít addig, míg a Kossuth szoborra pályázat kiírva nem lesz.

— **Főispánból közjegyző.** A szegedi kir. közjegyzői állásra hirdetett pályázat ma délután 6 órakor járt le. Szell Ákos örökéke ötvönheten pályáznak. Hír szerint az igazságügyminiszter a pályázók közül dr. Flatt Viktor szabadkai kir. közjegyzőt, Ujvidék város volt főispánját nevezi ki, illetve helyezi át Szegedre.

— **A korcsmák munkaszünete.** Beregmegye közönsége feliratban kérte a kereskedelmi minisztert a korcsmák, sör- és bormérések vasárnapi munkaszünetének kiterjesztésére. A feliratot pártolás céljából megküldötte Beregmegye Aradváros törvényhatóságának is.

— **Aradiak az iparkiallításokon.** A kereskedelmi miniszter akkép intézkedett, hogy egyrészt a m. kir. technológiai iparmuzeumban nyitva levő motor és munkagép kiállítás, valamint az iparművészeti muzeumban megnyitott lakberendezési kiállítás, más részről pedig Szent István napján a városligeti iparszarnokban megnyitott budapesti tanonc és segédmunka kiállítás tanulmányozására a vidéki iparosok, iparossegédek, tanoncok és azok tanítóit legalább tíz fős csoportokban a m. kir. államvasutak s az arad-csanádi vasutak vonalairól augusztus hó 18-tól kezdve a harmadik kocsis osztályban féláru menetjeggyel utazhassanak Budapestre és vissza. Ebből kifolyólag felhívatnak az önálló iparosok, segédek, tanoncok és azok tanítóit, hogy a vasúti jegyeknek idejekorán leendő beszerezhetőse végett augusztus 10-ig az aradi ipartestület titkári hivatalában jelentkezzenek, mely után a jegyeket a kamara útján részükre megszerzik. Kis Ferenc titkár, Berán Antal elnök.

— **Turchányi Olga karrierje.** Az aradi közönség bizonyára élénken emlékezik még vissza a babaarcu Turchányi Olgára, ki a *Leszkay*-féle színtársulattal együtt működött Aradon a múlt évben, azután a Magyar Színháznak volt énekesnője. Odesszából regényes hír érkezik most Turchányi Olgáról. A bájos naiva ugyanis átszegődött a színpadról a chantanhoz és mint orfeum diva tett egy év óta hódító körutat a külföldön. E körútjában jutott el Oroszországba, ahol beleszeretett *Wilkynsky* Kasimir orosz nagybirtokos és szeszgyáros, a kinek vagyonát több millió rubelra becsülik s miután Turchányi Olga áttért a gör. keleti hitre, az elmúlt hónapban dúsgazdag vőlegénye oltár elé is vezette.

— **Az aradi lex-Heintze.** Az Aradi Atlétikai Klub ideai uszó-versenyéhez szó volt már erről lapunkban engedélyt kért a kapitányi hivataltól arra, hogy tagjai a Maroson a temesvári vasúti hídtól a regetta-házig az uszásban traininget végezhesse. A kapitányi hivatal az engedélyt megadta, kikötötte azonban, hogy az uszó-gyakorlatot végző atléták csak olyan uszóruhában trainirozhatják magukat, amely a testet teljesen fedi, csak kalapot és cipőt nem kötelesek magukra venni. A klub a kapitányi hivatal lex-Heintze-jét megfelelőbbre a tanácshoz amely mai ülésén a sérelmes határozatot megváltoztatta. Az uszók tehát ezután csak egyszerű uszónadrágban fogják sértegetni a kapitányi hivatal szeméremérzetét.

— **Segédlelkész választás az ev. ref. egyháznál.** Az aradi ev. ref. egyháznál Uray Sándor Debrecenbe távozásával megürült a segédlelkészi állás, melynek betöltéséről a presbiterium gondoskodik. A pályázatot már kihirdették, de arra való tekintettel, hogy az idén végzett teológusok is résztvehessenek a pályázatban, ezt valószínűleg meg fogják újítani. Nem lehetetlen azonban az sem, hogy az egyháztanács valamely vizsgázott segédlelkészt fog meghívni az üresedésben levő állásra.

— **Egy szegény fiú segítése.** A nyomorék *Dirnbeck* Jánoska felségítésére, a kit tudvalevőleg hat gyermekkel megáldott szegénysorsu atya fűrdőre akar vinni, hogy ott valamiképp talpra állítsák, ma Hátszegről husz koronát vettünk postán *Kölgyessyné* cím alatt. A jótékony urnó arra kér bennünket, hogy a Szent Antal nevében küldött pénzt úgy adjuk át a fiúnak, hogy meggyőződtünk róla, hogy valóban nyomorék, ellen esetben a husz koronát esztőljük az ingyen kenyér-alaphoz. Megnyugtathatjuk az adomány küldőjét, hogy a szegény fiucska csakugyan na yon nyomorék, erről személyesen győződöttünk meg itt a szerkesztőségben, hová a fiucska atya öiben felhozta. A mai adományokat a következőkben mutatjuk ki:

Kölgyessyné (Hátszeg) 20 kor.

Osv. K. I. 1 "

Mai gyűjtésünk 21 kor.

Eddigi kimutatásunk 13 kor.

összesen: 54 kor.

További adományokat szívesen veszünk és e helyen nyugtázunk.

— **Borossebes és a vasárnapi munkaszünet.** A következő panaszos levelet vettük: Mig az aradi kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak a teljes vasárnapi munkaszünetért fáradoznak, addig egyes vidéki kisebb kereskedők alkalmazottjai még a vasárnap délutáni munkaszünetet sem élvezhetik. Borossebes község kereskedői a törvénnyel mitsem törődve egész vasárnapon át nyitva tartják üzleteiket és alkalmazottaiknak pedig a rögtön elbocsátás terhe mellett tiltják meg, hogy vasárnap délután az üzletből eltávozzanak. És mindezt a hatóság nem látja. Felemlitem még azt is, hogy személyesen mentem a főszolgabíróhoz, hogy ezen sérelem ellen orvoslást keressek, de ő ridegen elutasított azzal, hogy erről tudomása nincs, és nem is vesz róla tudomást. Erdemesnek tartom még megjegyezni, hogy a legutóbb Borossebesen egy vasárnapon megtartott szociálista népgyűlés alkalmával magához kérte a kereskedőket, kérve, hogy üzleteiket a népgyűlés lefolyásáig tartsák bezárva. Erre egy kereskedő nem éppen a legilletelmesebb kifejezések keretében tört ki, hogy ebben vele senki nem rendelkezik, mert hogy üzletét akkor tartja bezárva a mikor neki tetszik. Most már azt kérdezem, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag Borossebesnek külön privilégiuma lenne? *Egy kereskedelmi alkalmazott.*

— **Egy csendőrszázados öngyilkossága.** Szenzációs öngyilkosságról értesít deési levelezőnk,

Neumeyer József deési csendőrszázados Deésen, a gazdasági egyesület kertjével szemben levő réten, egy szénaboglya tüvében, szíven lötte magát és azonnal meghalt. Az eset előzménye, hogy csütörtökön este Szamosujvárott *Kártyán tizezer koronát veszett a nála levő hivatalos pénzéből.* A veszteség után civilbe öltözött, visszatért Deésre és öngyilkossá lett. Tettéről hadnagyát értesítette, a hadnagy keresésére is indult, de mire ráakadt, már halott volt. Az öngyilkos százados délután 5 órakor érkezett Szamosujvárról Deésre s a réten leszállva, kocsiját a csendőrlaktanyába küldötte azzal a meghagyással, hogy a csendőrhadnagyot hozza ki oda. A helyszínére kiszállott rendőrorvosi bizottság már a halál beálltát állapította meg. Az öngyilkos százados zsebében 10 darab ezer koronás, 100 darab 20 koronás bankjegyet találtak, valamint néhány darab 20 koronás aranyat. Ez maradványa volt a július 28-án a deési adóhivatalnál fölvetett 28.000 koronának, amelyet az augusztus elsején teljesítendő fizetések ledezésére vett fél, de a csendőrszakszoknak el nem küldött. Tettének oka kártyaadósság. Ismerősei kisebb-nagyobb váltóösszegekkel vannak érdekelve.

— **A hadügyminiszter rendelete.** Szegedről jelentik: *Pittreich, Kolossóváry és Welsersheimb* gróf miniszterek a bileki katasztrófa alkalmából az összes hadtestparancsnokságokhoz és honvédkerületi parancsnokságokhoz rendeletet intéztek, hogy a legénységgel emberségesen bánjanak és hogy különösen a nagy hőségben kiméljék. A szegedi katonák e rendelet következtében már csak reggel nyolc óráig vannak gyakorlaton.

— **Meghalt a holt-szezon.** A higgany, mintha szárnya volna, úgy száll a magasba a hőmérőben. Olvad az aszfalt az utcán. Az embereket kábítja a rettenetes hőség. Itt a kánikula a maga teljességében. Ezt az időt úgy nevezték el, hogy holt-szezon. Az elnevezésnek volt értelme és jogosultsága, mert nem is olyan régen még a kánikulai hőség szinte a haláloshoz hasonló csöndet jelentett az események világában. Pangás borult a földre. Nyáron az emberek aludtak, hűsöltek, nagyobb, jelentősebb dolgok nem történtek, azt lehetett hinni, hogy ezeknek a kánikulai hőség nem levegője: események csak hűvösebb klímában teremnek. Nyár idején vékonyabb volt az ujság is és vékony ujságban vékonyabb tartalom. Mintha a természet rendje lett volna, hogy nyáron a szenzáció is lustalkodjék, a kíváncsiság is elbágyadt valamelyest, kevesebbel beérte, mint fűtés idején és bizony a kevés is sokszor kénytelen volt segítségül hívni a fantáziát, hogy elég legyen. Nyáron az ember nem kívánta azt, ami nélkül télen meg se lehet: se a színházat, se a politikát, se az izgalmat, szenzációt. Nem kívánta: nem is volt. A kánikula hónapjait lehetett tehát holt-szezonnak nevezni. Lehetett, de többé nem lehet. Most is kánikula van, de folyton történő óriási események tartják lekötve a hívőket, a politikusokat, gazdákat, a kereskedőket, a hivatalnokokat, a munkásnak a lelket, a polgárát meg katonáit egyaránt, mert az érdeklődésnek minden fajtája oda van kapcsolva az eleven eseményekhez. Semmiféle figyelem nem tarthat többé szünetet és ez bizonyára így lesz ezután is. A holt-szezon végképpen meghalt.

— **A tábornok ismertetőjele.** Mulatságos eset történt a minap egy orosz helyőrségben. Szemlére várták a tábornokot. Az egyes századosok már napokkal előbb előkészítették a legénységet erre a nevezetes alkalomra. Mint-hogy a szigorú generális köszvényben szenvedett az egyik százados még külön is kioktatta a legénységet, hogy jól figyeljenek.

— **Ugyeljetelek, fiúk, nehony elaludjatok!** Jusson eszetekbe, hogy a tábornok nem tud soha állni, mert gyöngék a csontjai. Sebtyben feleljetek, ha valamit kérdez!

A tábornok megjelent, ellovagolt az arcvonal előtt és megállt egy katonával mellett, a kinek holdvilágábrázata különösen föltűnt neki,

— Mondd csak őcsém, — szállította meg — miről ismered meg te a tábornokot?
— A vállrojtjáról, kegyelmes uram.
— Hát még?
— A gombjairól.

— No, ezek apróbb részletek, de csak részben helyesek — mondta a tábornok — de gondolkozzál csak, hogy miről ismered még?
A katona zavartan hallgatott.

— Gondolkozzál hát; ha már ilyen részleteket meg tudtál nevezni, tudnod kell a főismertető jelt is.

A katona szórakozott lesz, közben egyre nézi révedezve a tábornok beteg lábait.

— Nos, nézz jó rám és gondolkozzál.

A szerencsétlen katona nyugtalanul nézett jobbra-balra; végre rátéved tekintete a századosra, aki a tábornok mögött áll és integet neki, kezével a tábornok nadrágjának széles szalagjára mutatva. Egy pillanat és a katona sugárzó arccal néz a tábornokra, boldogan szólván:

— A tábornokot a köszvényes lábáról lehet megismerni.

— Magyar név. Ernst Antal miskei lakos saját, valamint kiskora gyermekei: József, Margit és Irén családi nevének „Kemény”-re kért átváltatását a belügyminiszter megengedte.

— Négy urinó a vízbe fült. Beregszászról jelenti tudósítónk: Tegnap Badola beregmegei községben megrendítő szerencsétlenség történt. Kiss Endre ottani állami iskolai igazgató-tanító Irén nevű leánya és egy Szabó Mária nevű badolai leány, délután 6 órakor a Tiszában fürdtek. Az ár fürdés közben elragadta őket. A paron álló Kiss Endréné látva leánya veszedelmét, Margit nevű leányával utána ugrott, hogy megmentse, de vesztőkre, mert az ár őket is elragadta és mind a négyen ott lelték halálukat. A holttesteket a halászhok még tegnap kifogták a Tiszából.

— Betörések a megyében. Soborsin, Tótvárad, Vinyest és Gyulica községekből sűrűn érkeztek panaszok a soborsini csendőrszűhöz apróbb betörések lopások miatt. Sokáig kutatnak a tettesek után sikertelenül. Legutóbb gróf Hunyady Károly istállójából ruhanemű tűnt el, s ez vezetett nyomra. A csendőrség Szücs Juon oláh munkás személyében letartóztatta a tettest, aki különböző árnevek alatt vállalt munkát a környéken s a lakosságot megkárosítva odébb állt. Legutóbb Petrosényban dolgozott s ott fogták el.

— Birtokcsere. Ruzs Pálné Horga Anna eladja az aradi 2884 sz. tjkvben felvett Miklós-utca 36 sz. házat 1080 koronáért Nán Miklós és neje Siklován Szidának. Pálkás Gergely eladja az aradi 1588 sz. tjkvben felvett Kosár-utcai 22 sz. házat 1100 koronáért Kresztics Lázának. Heim Ferenc és neje Schreffel Anna eladják az aradi 6974 sz. tjkvben felvett Honatcai 1 a. sz. házat 4200 koronáért Szondi Jánosnak. Öv. Dresein Illésné Kurticsán Lena eladja az aradi 3801 és 5480 sz. tjkvekben felvett ingatlanokat 5200 koronáért Mittner Józsefnek. Kiss István és neje Szabó Veronika eladják az aradi 6576 sz. tjkvben felvett Illés-utcai 54 b. sz. házat 4200 koronáért Csete Sándor és neje Kiss Rozáliának. Kun Józsefné Schwarcz Irén eladja az aradi 972 és 978 sz. tjkvekben felvett ingatlanokból az öt illető részt 1500 koronáért Rothstein Mórának. Jellinek József és neje Weisz Margit eladják az aradi 6468 sz. tjkvben felvett Salacz Gyula-utcai 4 sz. házat 10000 koronáért özvegy Gyulai Istvánné Botko Máriának.

— Weinberger Ferenc ékszerész Központi szálloda épület, kiválóan szakképzett arany ékszer és ezüstműves mester, ajánlja gyönyörű szép és dus ékszer, ezüst dísz tárgyak, ezüst evőeszközök és valódi „genfi” zsebrákból álló nagy raktárát, kiváló finom kivitelű saját gyártmányú tömör kovácsolt jeggyűrűit 6 koronától kezdve, kiváló szaktudással javít és átalakít a legtisztább kivitelben minden ékszer és ezüst tárgyat saját műhelyében. Telefon 489. Egy jó házból való fiú tanulóval felvétetik.

— Minden nőnek tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdéséget, fiataliságot kölcsönöz, kár tehát varni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor.

Kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temevár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárban, Tábor Gyula gyógyszerárban Pécska-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tassék Balassa-féle ugorkatejet kérni.

— Mivel vasárnap 10 órakor zárják az összes üzleteket, figyelmeztetjük a tisztelt közönséget, hogy bevásárlásait lehetőleg mielőbb megtenni sziveskedjék, mivel a rendelkezésre álló rövid idő miatt, az üzletekben előreláthatólag igen nagy telongás fog mutatkozni. Ebből a szempontból egyáltalán kívánatosnak mutatkozik, hogy összes bevásárlásainkat időkimélessé okáért lehetőleg egy helyen tehessük meg, mely célnak Porter Vilmos Nagy Áruhaza a Szabadságtéren kitűnően megfelel, mivel ott minden elgondolható cikk pompás választékban kapható.

— Dentollin fog-crème a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 266. szám) képviselősséggel ruhaztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Kéz és lábizzadás ellen kitűnő a Kosuth gyógyszerész izzadás elleni kenőcsé, 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kosuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszereseknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriájában.

LEGUJABB.

(Lapszártakor érkezett telefon-jelentések.)

Khuen-Héderváry elutazott.

Lapunk zártakor közli velünk budapesti tudósítónk, hogy Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök az éjjel hirtelen és váratlanul elutazott a fővárosból. Hogy hová, nem tudják.

Hir szerint az este még Budapesten volt, de a parlamenti vizsgáló bizottság előtt már nem jelent meg, dacára annak, hogy ajánkozott vallomástételre.

Az esti órákban néhány intimusa még beszélt a miniszterelnökkel s éjjel tájon futott híre annak, hogy Khuen-Héderváry elhagyta Budapestet.

A horvát miniszter lemondott.

Az összeférhetlenségi bizottság ma este tartott ülésén öt szóval három ellenében úgy ítélkezett, hogy Tomasics horvát miniszter képviselői mandátumában inkompatibilitás forog fenn, a mennyiben Tomasics miniszterre történt kineveztetésekor nem mondott le képviselői mandátumáról, a mit törvény szerint meg kellett volna tennie.

Midőn Tomasics ezen bizottsági ítéletről értesült, a miniszterségről beadta lemondását.

Ezt a lemondást a félhivatalos Bud. Tud. is megerősíti.

Foulard-selyem

60 krtól 3 frt 70 krig méterenként, blousoknak és uszályoknak. Bérmentve, elvámolva, házhoz szállítva. Dús választék azonnal. — Henneberg selyemgyára, Zürich. 2743

ÜZLETESÉGEK

(-) Táncvigalom Kisjenőn. Kisjenő, Erdőhegy és vidéke ifjusága augusztus 8-án, Kisjenőn, a főhercegi uradalom „Hada” nevű erdőrészen, a kisjenő-erdőhegyi kaszinó-egylet javára, nyári táncmulatságot rendez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szöllőssy Jenő dr. áthelyezése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az igazságügyminiszter előterjesztésére Szöllőssy Jenő dr. aradi kir. törvényszéki albirót a dévai kir. ügyészséghez alügyésszé nevezte ki. A mig örömtől kelt az a jól megérdemelt előléptetés, épp oly sajnálkozással veszik tudomásul az új alügyész távozását nagyszámu barátai és tisztelői. Szöllőssy Jenő dr. kitűnő képzettségű jogász s a hegyi társadalomnak egyik igen rokonszenves tagja, a mely sokat veszít az ő áthelyezésével.

§ Ügyészségi megbízott. A magyar kir. igazságügyminiszter Gállányi Arthur borosjenői kir. járásbírói aljegyzőt az aradi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

§ Athelyezett albiró dr. Murinyi Endre mezőtúri kir. járásbírói albirónak eddigi minőségében a békéscsabai kir. járásbíróshoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

§ A Robitsek-Krenner párba. A napokban folyt le Aradon az a véres kimenetelű kardpárba, melyben Robitsek Kálmán Krenner Zoltán joghallgatót súlyosan megsebesítette. A kir. ügyészség Robitsek és Krenner ellen eirendelte a vizsgálatot párviadal vétsége miatt. Az ügyészséghez a rendőrség jelentése folytán került az ügy.

§ Szabadulás az államfogházból. Boros Iván vármegyei tb. főjegyző, ki évekkel ezelőtt vívott párbaért öt napi államfogház büntetést kapott, büntetésének kitöltése után hoinap, vasárnap reggel szabadul ki az aradi fogházból.

§ Khuen-Héderváry a tárgyaló teremben. Ma a budapesti büntető járásbírósnál Weiner járásbíró Leipnik Gizella magánhivatalnoknő becsületsértési perét tárgyalta, ki azzal vádolta Jabloniczky Mihály kerepesi-ut 62. számú ház házfelügyelőjét, hogy öt durván megsértette. A bíró, miután a felpanaszolt esetben csupán illetlen durvaságot látott s nem látta a becsületsértés kritériumát fenforogni, békéltetni igyekezett a feleket.

— Lássa, így szólott Leipnik Gizellához, Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt, sokszor hogy megsértik a képviselőházban, az még sem megy panaszra senkihez.

— Az nem is mehet, mert megérdemli de én becsületes leány vagyok — felelt a fiatal leány a hallgatóság előtt durvasága közepett.

§ A Honisch-Deutsch ügy. Az alábbi sorok közlésére kérték meg bennünket: Tévesen jelent meg a lapokban az, hogy: Deutsch Izso dr. engem képviselt mint felperest; Deutsch Izso az általam perelt alperesnek volt a képviselője, ki a bírói tárgyaláson kívül, a tárgyalás befejezése után tett olyan nyilatkozatot, amit integritásom és reputációmra sértőnek találtam. Ezért vontam felelősségre és ezért kapta a szóbeli inzultust: ez a tényállás. Honisch István.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

S z e s z ű z l e t.

— Augusztus 1. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kiskönyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kiskönyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott mészék 12'80—13— korona mmassánként.

Budapest-kibányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 1. —

Magyar szabrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 102—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 110—1 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 110—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 110—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 250 kilogrammon felül sulyban 106—8 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 104—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 102—4 fillérig.

NAPIREND.

Augusztus 2. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Lig. Alfréd. — Protestáns naptár: Lig. Alfréd. — Izraelita naptár: Jeruzsálem elpusztulása előtt. — Görög-keleti naptár (juliánus): Illés próféta. — A nap két 4 óra 24 perckor, nyugszik 7 óra 15 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 14—2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklye-museum helyisége melletti díszterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz.

Augusztus 2. Az arad hegyvidéki turista-egyesület kiállítására a palicsi tóhoz. — Az Asztalos Sándor asztaltársaság alakuló közgyűlése délután 3 órakor (Millennium sörözők külön terem.) — Az aradi iparosok első betegsegélyező- és temetkezési-egylet havi ülése délután 3 órakor (Magyar-utca 4.) — Az erzsébetvárosi testvériség agghonvédekét segélyező asztaltársaság havi ülése délután 3 órakor (Rittler vendéglő.) — Az aradi hívtárszolgák betegsegélyező- és temetkezési-egylet választmányi ülése délután 3 órakor.

Nyári színház.

Vasárnap, 1903. évi augusztus hó 2-án:

Délután 3 $\frac{1}{4}$ órakor, fél árkakkal:

Az ördög pilulái.

Látványos bohóság 3 felvonásban, 15 képpel. Irta: Ferdinánd Lalouc, Aínet Bourgevis és Laurent. Fordította: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Seringinos	Győre Alajos.	Sára	Pajor Agnes.
Babylas	Szabó József.	Rodriguez	Juhász S.
Isabella	Gőz Aranka.	Bohóság	Rózsa Lill.
Sottinez	Bekassy Gy.	Bernadillo	Németh J.
Albert, festő	Somlai A.	Orvos	Füredi J.
Magloire	Sarkadi A.	II. Sára	Szilassy J.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez árkakkal:

Katalin.

Eredeti operetta 3 felvonásban. Irta: Dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzte: Fejér Jenő.

SZEMÉLYEK:

II. Katalin	Singhoffer V.	Iwanoff Alexis	Németh J.
Gróf Guracky	Szabó József.	Chevalier	Polgár S.
Buranoff Iván	Győre Alajos.	Duplessis	Rózsa Lill.
Sunderland	Füredi J.	Anica	Szilassy J.
Troikoff Pador	Sarkadi A.	Gregor	Juhász S.

Kezdeté este 8 órakor.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-
erősségre első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap főlerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszeráránban, Deák Ferenc-utca 11—12.

GERMANDRÉE Porhanyós állapot-
ban és tabl-ttáiban

Franca szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az archélek egészséges és úde színt ad. 1900. évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM. MIGNOT BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS. 1890. Vigyázat a bevásárlásnál.

Borivőknek, akik a bort savanyvízzel keverik, azok vegyítsék mindenképpen a

MATTONI-FELI
GISSHÜBLER
SÁVANYÓ-KÖR

Figyelmeztetés: A víz hőmérsékletét a bor savát és az italmat felmelegítve, legkorábban melegítve kell, aminekkel, hogy a víz tisztább legyen.

2660

Telefon 162. sz.

A cséplési idény beálltával ajánlok

I. minőségű

fűtő kőszent,

ipari és háztartási célokra darabos

bükkfa szent,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszent,

és elsőrendű kokszt.

Reusz Mór,

Arad, Boros Béni-tér 12.

1627

800.000

koronát

meghalad az az összeg, mit Arad évente idegen készítésű cipőért osztráknak, csehnek, morvának elfizet

és mit kap

? **==** azért a **==** ?

pénzért?

Tessék megnézni.

Ilyen lesz, ha egyszer megázott, a bolti cipő, más szóval a bécsi rongy.

És a magyar cipész tengődik, munka nélkül. Esmélj magyar társadalom! Ha cipőt vásárolsz, gondold magyar véreidre, kiknek, mert nincs munkájuk, nincs kenyérük sem.

Ha cipő kell, rendeljen magyar iparosnál!

A magyar cipésznél ilyen cipőt kaphat!

1501

Ha pedig kész cipőt szokott vásárolni, vásároljon az

ARADI CZIPESZEK TERMELŐ

SZÖVETKEZETENEL,

Templom-utca, (Minorita-palota.)

Fiók-üzlet: Boros Béni-tér (Dongl-ház.)

Üzlethelyiségünket augusztus 1-től Andrásytér 22. (Hajós gyógyszerár mellett) helyezzük át.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra

rostált darabos

111

bükk faszent

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszent,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszent

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszent (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fénapi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlo-osztályának helyisége

SZABADSAG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbeli küldése mellett ad a helyeszközlo-osztály.

Keresünk:

Vidéki rófos divatú fióküzlet részére intelligens szakképzett idősebb segédet üzletvezetőnek, 1000 korona övadás megkivántatik, fényképpel ellátott ajánlatok kérésnek.

Helybeli magániroda részére magyar és német levelezőt, azonnali belépésre.

Vidéki hengermalom részére szakképzett könyvelőt, ki egyszerűsített utazól is alkalmas.

Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére szakképzett könyvelőt, ki az üzletvezetői teendőket is ellátja.

Helybeli papír és rövidáru nagykereskedés részére szakképzett ügyes rövidáru segédet és fiatal a papír szakban jártas segédet.

Vidéki a vasáru szakban tökéletes jártassággal bíró ügyes segédet, ki helybeli elsőrendű üzletben már alkalmazva volt.

Ajánlunk:

Az egyszerű könyvvezetésben és a levelezésben teljesen jártas, szépírású könyvelőt, aki ily minőségben helybeli nagykereskedésben alkalmazva volt.

Kereskedelmi akadémiai érettséget tett, kalligráfus írású, a magyar- és német nyelvben, továbbá a magyar gyorsírásban jártas fiatal embert, irodai gyakorlatokul.

Sok évi gyakorlattal bíró norinbergi, rövidáru és díszmő árú szakban teljes jártassággal bíró idősebb segédet.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

Vasáru szakban teljesen jártas, intelligens fiatal embert.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédet.

A női divat és rövidáru szakban jártassággal bíró fiatal ügyes segédet.

A férfi és női confektio szakban kellő jártassággal bíró ügyes segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKOZLO OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

479-1908. g. sz.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

mindennemű bőrkütszerek
 A bőrtisztítás és a bőrkütszerek készítéséhez szükséges anyagok kivételével minden más bőrkütszer készítéséhez is felhasználható. A kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknél sikeres alkalmazást tesz a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
 A gyönyörű kátrány-szappan az erősebb tisztítási célok elérésére, a gyermekeknek való mennyi fejbőrgyógyulások ellen és általában bőrbetegségekre, mosás és fürdés szappan mindennemű tisztítására szolgál.

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan
 25% glicerin tartalommal és (nem illó) és (nem) illó illóanyagokkal együtt 25 kr.

Berger-féle Potrosulfid-szappan
 25% ort. kálium, hőrészkelettel és arsvörnyes ellen (75 kr.), csopó-szappan igen hatékony.

Berger-féle kénes tej-szappan
 Műanyag és arsvörnyes ellen. Tiszta szappan illóanyagok és hajkivétel ellen.

Berger-féle fog-paszta tubuszokban
 1. sz. rendszer fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ar. 20 kr., a legjobb higiénikus szor. A többi Berger-féle szappanoknál illóanyag tartalmuk a többszöröse. Arany díjazás a párisi kiállításokon 1900.

Handwritten signature: G. Heller

Budapesten nagyban és Kisztingen legújabb: 1000 kőzet győzszerházban Király-utca,
 Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen és Rozsnyay Mátvás gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszerházban. 811

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Ségá külvárosban épülő ovódánál szükséges feltöltés, kövezés és belső felszerelések elvállalása iránt folyó évi augusztus hó 3-án d. e. 10 oraker árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Feltöltés és kövezés 1826 kor. II. Felszerelések 569 korona 20 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1908. évi július hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, s. k.
 aljegyző.

lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használtsanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakknak sajátja, elkerültetik. Emelett a használata olyan egyszerű, hogy ki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyval feltöltetű, annélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymáz,
 sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázolás s b; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)
 új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter, (két középnyagyságu szobára való) 5 ft 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Minta-mázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokfelé utánózzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz, 1193
 a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
 Prága, K. Berlin.
 Főraktár Aradon: Steinitzer N.-nél.

KISS ALBERT

kárpitos és disztő
 Aradon, Varjassy József-utca 13. sz.
 Elvállal minden a kárpitos és disztő szakmába vágó munkákat, úgy mint matrácok elkészítését, továbbá bármilyen mű javításokat a legjutányosabb árak mellett.
 Dívánok és matrácok folyton raktáron tartatnak. 238

Dick Ferencz Alajos

fényező és mázoló mester
 Aradon, Boczkó-utca 9. sz.
 Elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m.: fürdőszoba, és kádak-, vas- és fa butorok-, vizikannák-, tálcza. kályhavédő, faksarak aranyozás és márványozását, függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára és érczre diszes kivitelben, floderosások minden színben a legsecsessiosabb kivitelben jutányos árban és pontosan teljesítetnek. 1475

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitos és disztő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüssel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy azon kelleme helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfelelek. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsomogolást, ugyesintén használt kárpitozott butorok és billiardasztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel
Reiner J. Gyula
 kárpitos és disztő
 Thököly-tér 8/a. szám (Prolich-ház.)

Elismert legjobb és legolcsóbb
BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK
 és lokomobilok
 villamos gyújtással és szelep-kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett mindan gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malomüzemekre különös előnyvel használható.
 Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett
OSERS és BAUER
 motorgyára. Magyarországi vezérképviselő és raktár 2781
DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61. sz. árjegyzék ingyen!
 Tiszteességes ügynökök keresetnek.

Hajhullás ellen
 használjuk a Rozsnyay-féle „HAJ-SZESZ“-t. Kitűnő hatása. Megszünteti a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a haj kihullását. A hajnak selymes lágyaságot ad és annak színét nem változtatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay-féle Serail-crème.

Finom, ártalmatlan anyagokból gondosan előállított készítmény, mely bőrszépítő tulajdonságánál fogva minden más crémet felülmul. Rendkívül alkalmas szer a napégetés ellen, a bőr pattanásainak, szeplőinek és pörsebének eltüntetésére. Nappal is használható, mivel az arcon, nyakon és kézen eldörzsölve azonnal felszívódik. Ebben rejlik azon páratlan csodás hatása, hogy az arcznak fehérséget, üdöséget, bájt és meglepő finomságot kölcsönöz. Használata: Reggeli mosás után egy kis babszemmagyságnyt eldörzsölünk ujjaikkal az egész arcon és kézen. A serail-crémvel bevont arcon a finom alkatrészekből készült Serail-hőlgypor remekül, alig észrevehetően tapad. Este az arcra Serail arczkenőcsőt használjunk.

Kapható egyedül: 900
Rozsnyay Mátvás
 gyógyszerházban Aradon.
 Cosmetika és vegyi készítmények gyára.

Tóth János

épület-, butor- és portál-asztalos
 Aradon, Illés-utca 19. sz.

Ajánlja magát a n. é. helybelli és vidéki közönségnek minden az asztalos szakmába vágó munkák, u. m.:

épület és portál, üzleti és irodai berendezések elkészítésére száraz anyagból. Háló-, étterem-, uriszobák és terem-berendezéseket bármely stílusban, adott rajz vagy általam készített rajz szerint a legjutányosabb árak mellett, pontos és szolid kivitelben. 1488 Javításokat pontosan és gyorsan készítek.

Kiadó üzlethelyiségek.

A Boros Béni-téren (buza-tér) 9. h. szám 1874 alatt épülő házban november hó elsejére

3 üzlethelyiség és egy udvari lakás kiadó.

Értekezhetni Schill József főjegyzőnél Aradon a megyeházán.

Kölcsey-egyesület
 Aradon

Bérbeadó szálloda.

Aradmegye egyik nagyközségében

egy berendezett 1877

szálloda

könnyű feltételek mellett

azonnal kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

BOROVICKA

(fenyőpálinka.)

Garantált hamisítatlan áru.

Kiváló szer mindenféle gyomorbetegség ellen. Eltávolítja a szivarozás által okozott nyálkát. Kiváló üdítő ital. 3 liter ára postán 7 korona. 2725

FREIBERG és SÁMUEL

Privigyó (Nyitra megye.)

**Több mint 100.000 példány forgalomban!
Párbajszabályok**

40 fillér.

Figyelő!

smeri Cn

Jung Hugó kiadványait?

Tartalma: A párbaj és a párbajképesség. — A sértés — stb. folytatás. A sértett fél jogai. Az elégtétel. A kihívás. A párbaj fegyverek. A segédek. A kardpárbaj. A pisztolypárbaj. A pisztolypárbaj közeledéssel. A pisztolypárbaj jelre. A jegyzőkönyv.

101 Legszébb magyar népdal I. k. — 60. 101 Legszébb magyar népdal II. k. — 60. 101 Legszébb magyar népdal III. k. — 60. 200 Legszébb magyar népdal I. — 300 Legszébb magyar népdal 1.20 Dankó, Dóczy, Palotásy, Beleznay stb. zeneköltők legszébb dalait tartalmazza.

Jung-féle kis zsebkönyvtár, mely időhöz nem kötött, 20 filléres kis füzetekben jelenik meg. 1. szám. Billiárd játék és versenyszabályai 20 fillér. 2. szám. Hogyan ismerik fel a gonosztevőket (Titkos rendőrök bibliája) 20 fillér.

3—4. szám. Lawn-Tennis játék és szabályai „Az angol Lawn-Tennis Szövetség” versenyszabályainak eredeti fordításával 40 fillér. 6—7. szám. Labdarugás. Az „Englisch Association football Union” 1903. évre kötelezőnek elismert játékszabályainak hű fordításával 40 fillér.

A szerb királygyilkosság — a forradalom és az új király. — (Az összeesküvést, — a gyilkosságot és a konakban lejátszódtat titkokat írja le.) 1 kor.

Kaphatók az összes könyv- és papirkereskedésekben.

Több mint 100.000 példány forgalomban!**Tamasdán Kornél**

fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedése

Aradon, József főherceg-ut 12. szám.

Telefon 419. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol a legelső forrásokból beszerzett

fűszer-, cukor- gyarmat-árak,

a legfinomabb cuka, moeca és gyöngy kávék, külföldi thea, Görczi-féle befőttek, hideg felvágott (delicates), mindennemű ásványvizek, bel és külföldi borok, magyar és francia pezsgők és cognacok, ugyancsak déli gyümölcsök, továbbá gép olajak és veteményi magvak a legolcsóbb árakban kaphatók szolid és pontos kiszolgálás mellett. 1455

Vidéki megrendeléseknél a legnagyobb gond fordítatik és csomagolás nem számítatik.

Készpénzfizetésnél 2% engedmény.**Wolster Izsó**

uri szabó

Aradon, Csernovits Péter-utca 1. sz.

(szemben az iskolával.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legúj-tányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

500 forintot

fizetek annak, aki

Bartilla

fogvizének hasz-

nálata mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Brückner**, (R. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferenc-utca 11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentő 100 di-jaztatnak. 129

480—1903. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke több városi szántó földnek 1903. évi október hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt 1903. évi augusztus hó 6-án d. e. 9 órakor árverést tart.

1. A jelenleg Burián Ársza által bérelt közlegelőbéli 15. sz. 5 holdra 1100 négyszögöles, holdanként 34 korona 10 fillér.
2. A jelenleg Burián Ársza által bérelt közlegelőbéli 33. sz. 5 holdra 1100 négyszögöles, holdanként 34 korona.
3. Brán György által bérelt nagylegelőbéli 5. sz. 5 holdra 1100 négyszögöles, holdanként 32 korona.
4. Dogyán Vazul által bérelt közlegelőbéli 11. sz. 5 holdra 1100 négyszögöles, holdanként 33 korona.
5. A jelenleg Dogmanov Mirku által bérelt nagylegelőbéli 10—293/1100 holdra 1100 négyszögöles, holdanként 24 korona 60 fillér.
6. A jelenleg özv. Fericsán Tódorné által bérelt közlegelőbéli 34. sz. 5 holdra 1100 négyszögöles, holdanként 47 korona 20 fillér.
7. A jelenleg Fericsán Tódorné által bérelt közlegelőbéli 43. sz. 2 hold 1100 négyszögöles, holdanként 40 korona 20 fillér.
8. A jelenleg Igaz Istvánné által bérelt közlegelőbéli 22. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 54 korona 40 fillér.
9. A jelenleg Jankovits György által bérelt a juh legelőből kihasított 5—840/1100 négyszögöles, holdanként 16 korona.
10. A jelenleg Illin Nikita által bérelt közlegelőbéli 53. sz. 5 holdra 1100 négyszögöles, holdanként 40 korona 02 fillér évi bér.
11. A jelenleg Illin Nikita által bérelt közlegelőbéli 49. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 40 korona 60 fillér évi bér.
12. A jelenleg Krecza Szaveta által bérelt közlegelőbéli 20. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 39 korona 10 fillér évi bér.
13. A jelenleg Lekin Vikentie által bérelt közlegelőbéli 6. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 32 korona 40 fillér évi bér.
14. A jelenleg Ménéssy András által bérelt közlegelőbéli 11. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 36 korona 40 fillér évi bér.
15. A jelenleg Molnár Mátyás által bérelt közlegelőbéli 12. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 34 korona 50 fillér évi bér.
16. A jelenleg Strengár Demeter és Illin György által bérelt nagylegelőbéli 4. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 26 korona 65 fillér évi bér.
17. A jelenleg Szecsánszky Zsiga által bérelt közlegelőbéli 48. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, 40 korona 24 fillér évi bér.
18. A jelenleg Szabó József és neje által bérelt közlegelőbéli 17. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 30 korona.
19. A jelenleg Tyirityán Milka által bérelt nagylegelőbéli 3. sz. 5 hold 1100 négyszögöles, holdanként 36 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1903. évi július hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel István, s. k.
aljegyző.

Lindner Róbert gyógyszerész-féle

ALAIKA-CRÉME

Cosmeticum par excellence.

Az arcbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdöséget, tisztaságot és bájút ad. Eltávolít pürsénést, szeplőt, bőrártásokat (Mitesser), napbarnítottágot stb. A legcsinnyább kezeket finomná, fehérré és gyöngédővé varázsolja. Előnyök: Alaiska Crème nem zsíros, semmiféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, orvosilag jóváhagyva és ajánlva. Teljesen ártalmatlan. Egy téglai ára 3 korona. Próbátéglai 1 korona vagy sárga) 3 korona.

Alaiska-puder (arcpör)

Kiválóan kiegészíti az Alaiska-Crème fényes cosmeticum hatását, a bőrnek elbájoló szimnyalatos, finom, üde, rózsás üdöséget ad, nagyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bizmutot nem tartalmaz. — Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) 3 korona.

Kapható:

LINDNER RÓBERT gyógyszerésznél, Bécs, XIII/9,
Lainzerstrasse 113.Külföldi: Páris, London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany
érmekkel és díszoklevelekkel. 2651

Mérleg-javító műhely!

Weisz Jenő

épület és műlakatos

Aradon, Szent Pál-utca 1. szám,

(a szűd templommal szemben.)

Ajánlja magát minden az épület-műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. m.: épület-vasalások, sárcsok, kovácsolt vashál kerítések, takaréktűzhelyek, szivattyus kutak és mindenemű mérlegek javítását. Továbbá elvállal vízvezeték és fürdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben. 143

Aki a fehérre mosott és fényesre vasalt

fehérneműnek kedvelője,

az adja fehérneműit

Morvai Károly

Weitzer János- (volt Templom) utca 17. szám alatt levő

mosó és vasaló intézetébe

tisztíttatni. 1451

Legelősebb ára, kerékpár és varrógép javítóműhely.

Ascher Ferencz és Társa

éras és műszerészek.

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.

(szemben a Vas-szállóval.)

Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villanycsengő és telephon berendezésekre ugy helyben, mint vidékre jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár varrógép és kerékpár felszerelésekben. 1485

Egy

nagyobb vidéki városban

egy jó forgalmu, szépen berendezett

mészárszék

és hentes-üzlet

családi ügyek miatt

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban. 1488

Egy csoda hangszer! a Trombino.

Tanulás és hangjegy ismeret nélkül azonnal játszhatja mindenki rajta a legszebb dalokat, táncdarabokat, indulókat, u. m.: Sackingeni trombitás, Sei nicht böse, Beim Souper, Radecsky induló stb. és még 200 más kiváló zenedarabot, ezen az újtalálmányu, kitűnő és elegáns kiállított trombitán az u. n.

„Trombino“-n.

A Trombino a jelenkor legszenzációsabb találmánya és mindenütt nagy feltűnést kelt, különösen akkor, ha valaki egy társaságban egyszerre csak mint kűrtűvész lép fel, holott az illetőnek ezen tehetségéről azelőtt senki tudomással nem bírt. Minden dal tanulás, fáradság és erőlködés nélkül azonnal játszható, csak a megfelelő hangjegy szalagot kell beilleszteni. **Pompás zene, szép és erőteljes hangokkal.** Mulatságoknál, társaságokban vagy otthon, a legszebb szórakozás. Kerékpár-, kocsí- vagy gyalog-kirándulásoknál, csolnakázásnál a legmulattatóbb kísérő. Tánczhoz vagy ének kíséretéhez kiválóan alkalmas. A Trombino gazdag tartalmu daljegyzékkel együtt, melyben könnyen megérthető magyarázat is van: I. minőség finom nickelezéssel 9 dallal 3 írt 50 kr. II. minőség finom nickelezéssel 18 dallal 6 írt 50 kr. Dal-lemezek az I. minőséghez darabonként 30 kr., a II. minőséghez 50 kr.

Egyedüli szétküldési hely utánvétellel

1018

KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I. Fleischmarkt 18—976.

==== Namieltványok miatt tessék a SCHAFFER RÓZA névre ügyelni. ====

Valódi csak ezzel a bejegyzett védjeggyel.

A töredék árak.

Szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számos hála- és elismerőlevél a legfelsőbb társadalmi osztályokból megtekinthető. Minden hölgynek ajánlva. **Crème, és kir. szabadalmassal honlelkésit ranczoktól, márványfehér homlok elérésére, darabonként 3 korona.**

Állítsd az elcsúszott duplaáll megakadályozására. **Ára 4 korona.** 1514

A kitűnő szépségzappan **SAYON RAVISSANTE** árja 1 kor. 60 fill. és 2 kor. 40 fill.

Rhodopileom minden sápadt arcnak állandó rózsás színt kölcsönöz. — Ára 3 korona. SCHAFFER RÓZA asszony **KONOR**-jával minden megszült hajnak visszavarázolja az ifjú színt, a legpompásabb azóke, a legényesebb gesztenyebarna, a legbárcsonyszerűbb fekete színt, semmilyen mosakodás sem képes az elért unanccot megszüntetni. Egyszeri használat 6 hónapra elegendő. Kis doboz ára 3 korona, nagy doboz 10 korona. Valódi csak arcképpemmel.

Minden készítményem cs. és kir. szabadalommal van ellátva.

Schaffer Róza, Wien, XIX/2. Hammerschmiedgasse No. 18.

Tessék kizárólag csak Schaffer Róza-féle ravissante-különlegességeket kérni.

Cséplőgépek

felszereléséhez szükséges hivatalos

Mentőszekrények

10 koronáért kaphatók

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésében 1427

==== ARADON. ====

Hirdetések

Aradi Közlöny Naptára

1904. évfolyamára

már elfogadtatnak.

Az Aradi Közlöny előfizetői ingyen kapják és más uton meg nem szerezhető.

Hirdetési díj: egy egész oldal 40 kor., egy fél oldal 30 kor., egy negyed oldal 20 kor.

A m. kir. államv. budapest jobbparti üzletvezetősége.

21491—1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán a magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság hajóival érkező valamint az ezekkel továbbítandó áruknak a vasutikocsiba, illetve vasuti kocsikból a hajóra való átrakási munkálatok végzésére ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az egy korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán végzendő vízi átrakodási munkálatokra 21491—03 számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (esetleg iparengedély stb.) felszerelt ajánlatok 1903. évi október hó 20 án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest külső kerepesi-ut VIII. ház) nyújthatók be.

Bánatpénz fejében pedig 500, azaz ötszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas érték-papirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi október hó 19-én déli 12 óráig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőrszén legutóbb jegyzett, tizenegy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

Szóban levő vízi átrakodásra vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest külső kerekesi-ut 1. sz. II. ház II. emelet 59 ajtó) valamint Zimony állomásunk forgalmi irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok, nem fognak figyelembe vétetni.

A m. kir. államvasutak fen tartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott egység árakra szabadon válasszthassanak.

Budapest, 1903. évi június hó.

Az üzletvezetőség.

(Utázmányos nem díjaztaték.)

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Nagyvárad-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindenemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és előírás szerint, ugyszintén elvállal javításokat, átalakítás és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 1458

Hosszas szakéapasztalásaim, melyet külföldön elsőrendű szabóüzletekbe szereztem, lehetőségessé teszik, hogy t. megrendelőimet legszolidabban kiszolgálhassam.

KNIZSE IGNÁ CZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövöld.

Elvállal minden szerkezetű **legyver** kisebb és nagyobb javítását és új **agyzást, csőbarnitást** jutányos árban 287

Jótállás mellett.

Továbbá raktáron tart legjobb minőségű fegyvereket, revolvereket, sörétet, föltényeket és minden a szakmába vágó cikkekét, a legjutányosabb árak mellett.

Ujtás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét elvállalom.

Teljesítek mindenemű diszes és egyszerűbb

szobák, termek stb. festését

a leg egyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdizsesebb kivitelig és mindenemű mázolásai és fénymázolásai munkálatokat a legalaposabb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve ki-váló tisztelettel

Fischer Armin,

szobafestő,

400

Arad, Vörösmarty-utca 3. szám

(Hortaka-ház.)

11803. sz. 1908.

Temesvári vásár-hirdetés.**Az idei temesvári Szt.-Jakab****országos vásár**

f. évi augusztus hó 13-tól be-zárólag augusztus hó 17-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra — augusztus hó 13-tól, csütörtölkön reggel 5 órá-tól kezdve — meg van engedve. Temesvárott, 1908. évi július hó 25-én.

A városi főkapitányságtól

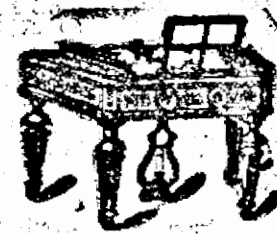
BANDL REZSŐ,

főkapitány.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh-és sertésvásár. — Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és ipar-vásár. 1668

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M. 2749**

Pártoljuk

a hazai ipart!

Szép és jó munkáért

Páris, London, Stockholm és Budapestben ki-tüntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ípar telepe

Budapest, VIII., József-körút 20. sz.

A székes-főváros valamint több zenekar és tiszolté-testület szállításra.

Saját készítményű hangszerek, n. m.:

frtól früg	frtól früg
Iskola-hegedűk 5 15	Trombiták 4 70
Kijátszott régi he-gedűk 20 1000	Harmonikák 3 80
Fuvolák 3 30	Arisztónok 14 35

Intóna 6 kótalappal 12, valamint mindenemű pengeté-vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.

Bármilyen hangszerek javítása.

Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat po-tóm áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

urásoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra hához is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Arpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben.) 1471

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világ-hírű erőportól, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitün-tetve, 6-8 hét alatt 30 font köveredés egész bizonyos. Orvosi előírás. **Reálisan szoltá — nem széthamosság, számtalan köszönő írat.** Ára dobozonkint használati utasítással, együtt bérmentesen küldve 2 kor. 30 fillér. Az összeget leg-ajánlatosabb előre utalványon küldeni. **D. Franz, Steiner & Co. hygienikus intézetének Berlin 59. Königrätzer-strasse 78. Ausztria-Magyarorszá-gban kapható Török József gyógy-szertárában Budapest.** 1511

Schicht-szappan

„szarvas“

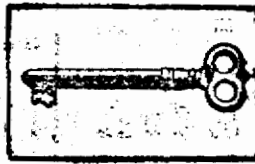
vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, lepkédsőbb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Szépítsd arczodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle**IBOLYA-CRÉMMEL**

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatású, többször kitün-tetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörössé-get és mindenemű arczisztátalanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hölypor fehér, rózsas és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő Irtalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriuma 126

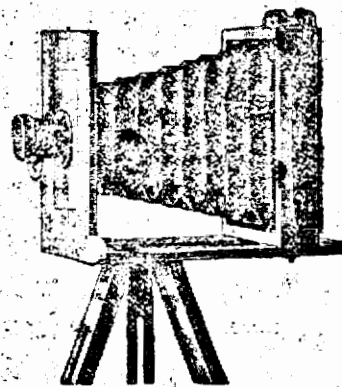
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RozsnyaiMátyás, Tábor Gyula (Gaj) és Vol-tek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vol-tek és Weisz droguista uraknál.

AZ

Amateur és fényképész

urakat tisztelettel értesitem, hogy a tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek megérkeztek

Szintén megérkeztek friss Schleussner, Germania, Agfa, Kodak és N. P. G. cikkek, melyek árait ez idén tetemesen leszállítottam.

Mindenki pénzt takaríthat meg, ha a fénykép cikkek nem postán hozatja, hanem ná-lam veszi és kapja ugyanazt ugyanazon árban, költségmen-tesen.

Minden egyes gépért vagy cikkért teljes jótállást vállalok.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára.

1498

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakezédánál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

Ézen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledek ajánló apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérről és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúró helyein.

Üzlet kiadó.

Salacz-utca 3. szám alatt, a Casino alatt levő üzlet, mellette levő szobával és pinczehelyiséggel azonnal jutányosan kiadó. Bővebb felvilágosítással szolgál a háztulajdonos, Herold Rezső, körjegyző, Kis-Szt. Miklós u. p. Uj-Arad. 1578

Tapasztalt, gyakorlott segéd

rőfőszáru szakmában, nagyobb üzletben, vidéki városban azonnal alkalmazást nyerhet. Megkiváncsolt, hogy önálló ügyes eladó legyen, a néppel bánni tudjon, továbbá a magyar, német és román nyelveket bírja. — Czim a kiadóhivatalban. 1646

Házikisasszonynak

felvétetik egy intelligens, 20 évnél fiatalabb izraelita leány vidéki városban. Románul beszélők előnyben részesülnek. — Czim a kiadóhivatalban. 1645

Elköltözés miatt

több rendbeli butor eladó. Bővebbet ifj. Weisz Mórnál Boros Béni tér 2.

Két jó házból való leány

ajánlkozik társalkodónéknak vagy bennének. A háztartás minden ágában jártasak. Bővebbet Schmidt Jánosné, Lippa. 1657

Egy jóforgalmu korcsma üzlet

Kossuth-utca 89. szám alatt minden órában eladó. 1665

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen” 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? negmondja a kiadóhivatal. 1608

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1507

Egy kisebb lakás

fürdőszobával november 1-re kerestetik. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Kisebb lakás” czímen a kiadóhivatal közvetít. 1676

Kápolna-utca

(Attila-tér) 29/a számú földszintes ház most épülő emeletén november 1-re két lakás lesz kiadó. Bővebbet Gábor András építő mester urnál Erzsébet-körut 18. 1679

Fiz ital és jobb vendéglő vezetése

tésében és kezelésében kellő jártassággal bírok. Evégből keresek egy nagyobb korcsmát vagy vendéglőt, depot, elszámolásra és kezelésre. Czim a kiadóhivatalba 1681

Ház eladás.

Demeter-utca 85. számú ház szabad kézből eladó, esetleg földtelek is; felvilágosítás ugyanott 1689

SIÓFOK

a Balaton
 leghullámossabb pontján,
 Tökéletes
 tengeri fürdő.

300—1000 birkának

feles tartásra hely kerestetik. Czim: Juhász, Szintye! 1675

Kiadó

2 szobából álló garcon lakás Boros Béni-tér 28. 1678

TENKE

Biharmegye.

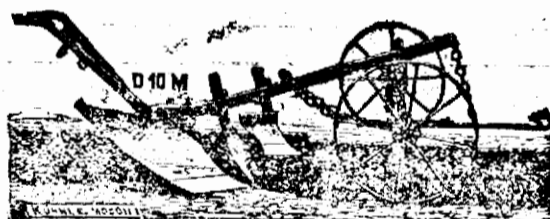
Legolcsóbb és leghatásosabb vasas fürdők egyike, a női betegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. — Prospectust készséggel küld

1095 a fürdő-igazgatóság.

Stiaszny József

kapitány és számla készítő
 Aradon, Andrássy-tér 4. sz. (Nádor szálloda-épület.)
 Kintétele 1901. és 1902. évben.

Ajánlja magát mindennemű kapitány és számla készítésére pontos kiszolgálással. 14 év óta fenálló üzlettem tanuskodik jó hírnevemről. Főtörökvésem: evölmet a legjobb anyagból készült áruval jutányos árak mellett kiszolgálom. 281

Gazdasági gépek és eszközök

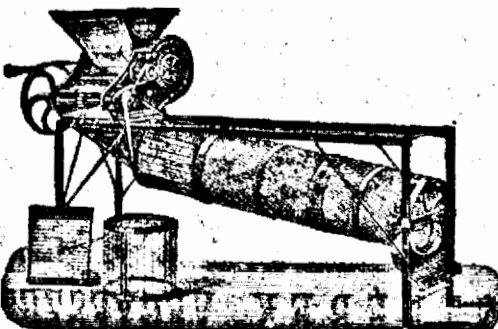
**Sorvető gépek,
 Konkolyozók,
 Rosták,**

Egyes és kettős ekék stb.
 legjobb kivitelben és jutányos árak mellett kapható

KOVÁCS SOMA

gépkereskedőnél

ARADON, Neuman-palota.

KÜHNE E.

mosoni gépgyáros

kizárólagos raktára

Kiadó lakás.

A Széchenyi-utca I. számú bérház II-ik emeletén, a város-ház-térre néző

saroklakás,

mely 5 lakószobából és 5 mellék helyiségből áll, november 1-től

kiadó.

Hivatalnak is alkalmas.

Nagymennyiségű

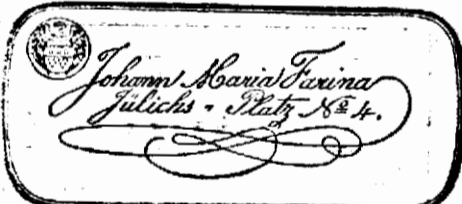
lécz

eladó

az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Valódi Eau de Cologne

destillálva, az eredeti Recept szerint, melyet őseim találtak fel.

Védjegy. Törvényesen védve.

Szives figyelmébe! Mindenkit, aki az én törvényesen bejegyzett czéggemmel visszaél, avagy aki védjegyemet utánozza, a legszigorúbban hatóságilag fogom felelősségre vonni.

Johann Maria Farina Köln, (Rajna mellett) Jühlichplatz No. 4.

Szabadalmazott szállítója császári és királyi udvaroknak. 1228

2925—1903. pm.

Hirdetmény.

Néhal Pálfi Józsefné szül. Kishalmy Klémentina emlékeztetére idősb. Kishalmy Ferenc által tett alapítvány 8000 korona tőkájének egy évi kamata mint kiházasítási, vagy üzletberendezési segély összeg a f. évi augusztus hó 18-án egy az aradi polgári jótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsű, szorgalmas árvának vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett, s mint ilyen nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet, ki fog adni.

Azok tehát, kik ezen összeget elnyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1903. évi augusztus hó 18-ig benyújtsák.

Arad, 1903. évi július hó 30-án.

Varjassy,
 h. polgármester.

Alapított 1840. **Divatáruház** Telefon 231. sz.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

Szabadság-tér. **ARAD**, Forray-utca sarok.

Rövid nyári
alsó nadrág
fehér vagy színes battist
Chiffonból
Patent nélkül
75 kr. darabja.

Császa. és kir. szabadalmazott
Frisch-féle
férfi-alsónadrág,
mely elől az órával erősebbre vagy bővebbre szabályozható a nélkül, hogy a felső nadrágot vagy mellényt kellene felgombolni. Egészségi szempontból az érzékenységenél, izomságánál és könnyelműségénél fogva hazánkban és a külföldön a legnagyobb kedveltségnek örvend, mert a bőshez simul és nem eszik le, mint az eddigiek, melyek vagy nagyon szűkek, vagy nagyon bővekek voltak: a gyomorra pedig rendkívül hasznosak val.

Szabadalmazott férfi-alsónadrágok áral:
Köpper K. 3.20
Schrell-drill K. 4.—
Rumburgi K. 6.—
Rövid nadrágok méreténél elegendő a derékbőség feszeseen véve.
Szállított árak meg nem felelő esetén kiszáradtatnak vagy az érték fizetett összeg visszatartk. — Csomagolás és szállítási díjat nem számítok. 1405
Aradon kizárólag nálunk eredeti árban kaphatók.

Stabilis mértékértelmezés:
Derékbőség (feszesen véve), a felső nadrág teljes hossza.

Ajánlunk a nyári Saisonra:

Utazási cikkek.	Fürdőzési cikkek.	Utazó kofferek.
Utazó kosarak.	Teke golyók.	Ablak redőnyök.
— Szalmakalapok. — Turista ingek. — Swerczek. —		
Nap és esőernyők.	Sétabotok.	Ing, gallér és kezelő.

Zimmermann és Eisele

Aradon, Templom-utca sarkán a „Zöld papagáj“-hoz.

PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini“ (Olaszország.)

Szétküldési főraktár: Brachetti gyógyszerár Ala. (Dél-Tirol.)

796

Kitűnő mellékkeresetet

találhatnak hölgyek és urak, akik ismerőseik körében az én különleges kávé, thea, rum és szivarkáimat ajánlják.

Leon Bravo, Hamburg 14.

Magyar levelekre is azonnal válaszolunk. 1654

Feltűnő ujdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

legjobb valódi francia

1434

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

URANOS

- K É K

ruha-mosáshoz

a legjobb kékítő-szer.

— Erélyesen védve. —

Műszerekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olasz és felülmulthatlan!

Ma üveg 24 (1/2 liter), 40 széri mosáshoz elegendő.

— 1 nagy üveg 1.60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt. 28

Ünnepekkel is várjuk! 2865

Kizárólagos gyártó!

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYESZETI GYÁRA

BUDAPEST, VI., Révay-utca 95.